

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Alimayelerinde

II. Yaşlılık Şûrası Kararları Kitabı

Ulu çınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

İlimyelerinde

*Ulu çınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz*

II. Yaşlılık Şûrası Kararları Kitabı

II. Yaşlılık Şûrası Kararları Kitabı

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Yayınevi

Sertifika No: 49365

Editörler

Doç. Dr. Fatih Elibol

Bülent Karakuş

Yayına Hazırlayanlar

Serkan Kolat

Hatice Reyhan Özgöbek

Bülent Karakuş

Gülşah Önaçan Uzun

Başak Kalender

Mehmet Kürşat Aldemir

Rahime Güven Yakaryılmaz

Tasarım ve Dizgi

Muhammed Furkan Sungur

Basım Yeri

Dakik Baskı ve Reklamcılık Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti.

ISBN

978-625-8402-11-7

Basım Tarihi ve Yeri

Temmuz 2026, Ankara

İletişim

Eskişehir Yolu Söğütözü Mahallesi 2177 Sokak No: 10/A 06510 Çankaya/ANKARA

T +90 312 705 70 00 • **F** +90 312 705 70 85

Bu eserin tamamı ya da bir bölümü kullanılmadan önce hak sahibinden izin alınmadıkça, hiçbir şekilde ve yöntemle işlenemez, çoğaltılamaz ve satılmaz.

Çalışmanın tüm hakları T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na aittir.

Kaynak gösterilmek kaydıyla alıntı yapılabilir.

*Ulu çınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz*

İÇİNDEKİLER

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz'ın Mesajları.....	6
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir Göktaş'ın Mesajları.....	12
II. Yaşlılık Şûrası Düzenleme Kurulu.....	18
II. Yaşlılık Şûrası'nın Amacı	20
II. Yaşlılık Şûrası Ön Hazırlık Çalışmaları	21
II. Yaşlılık Şûrası Komisyon Konuları ve Alt Başlıklarının Belirlenmesi.....	24
II. Yaşlılık Şûrası Komisyon Konuları ve Alt Başlıkları.....	26
II. Yaşlılık Şûrası'nın Gerçekleşmesi ve Komisyon Çalışmaları	32
II. Yaşlılık Şûrası Komisyon Kararları	36
1. Nüfus, Aile ve Yaşlılık.....	36
2. Uzun Dönem Bakım Hizmetleri, Bakım Güvence Sistemi ve Finansmanı.....	42
3. Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma	48
4. Yaşlı Girişimciliği ve İstihdamı, Gümüş Ekonomi, Dijitalleşme	60
5. Yaşlı Dostu Kentler ve Mekânsal Düzenlemeler.....	68
6. İklim Değişikliği, Afet, Kriz ve Acil Durumlarda Yaşlılar.....	76
7. Yaşlanmanın Anakımlaştırılması ve Yaşlı Hakları.....	88
II. Yaşlılık Şûrası Sonuç Bildirgesi	94

*Ulu ınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz*

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz'ın Mesajları

Sayın Bakan Mahinur Özdemir Göktaş,

Kamu Kurum ve Kuruluşlarımızın Değerli Temsilcileri,

Değerli Misafirler,

Hepinizi şahsım ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan adına sevgi, saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız ev sahipliğinde ikincisi düzenlenen Yaşlılık Şûrası vesilesiyle sizlerle bir arada bulunmaktan büyük memnuniyet duyuyorum.

“2026-2035 Aile ve Nüfus 10 Yılı” vizyonu kapsamında, yaşlılara yönelik politika, hizmet ve uygulamaların bütüncül bir yaklaşımla ele alındığı bu Şûra’nın, önümüzdeki döneme yön verecek güçlü bir zemin oluşturacağına inanıyorum.

Kıymetli Katılımcılar,

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 2019 yılını “Yaşlılar Yılı” ilan etmesi ve ardından yapılan 1. Yaşlılık Şûrası ile birlikte, yaşlılık konusu ülkemizde daha belirgin bir politika alanı olarak ele alınmaya başlanmıştır.

Devam eden süreçte, Emekliler Yılı, Aile Yılı ve “2026-2035 Aile ve Nüfus 10 Yılı” kapsamında atılan adımlar da bu yaklaşımı daha geniş bir zemine taşımış; yaşlılık meselesi, aile yapısı ve demografik değişimle birlikte ele alınan çok boyutlu bir politika alanı haline gelmiştir.

Küresel yaşlanma süreci olarak adlandırılan “demografik dönüşüm” evresinde olan ülkemizde, çocuk ve genç nüfus oranı hızla azalırken, yaşlı nüfus oranı ise hızla artış göstermektedir. Doğurganlık hızındaki sürekli ve keskin azalmanın yanı sıra, hayat standardı ve refah seviyesinin artması ile sağlık alanında kaydedilen gelişmeler neticesinde ölümlülük hızımız azalmıştır. Bu faktörlerin bir sonucu olarak, doğuşta beklenen hayat süresi ve yaşlı nüfus artmış, ortanca yaş yükselmiş, çocuk ve gençlerin toplam nüfus içindeki oranı azalmıştır.

Türkiye, 2025 yılında yaşlı nüfus oranına göre 194 ülke arasında 75'inci sırada yer almaktadır. Ülkemizde yaşlı nüfus oranı 2000 yılında %5,7 iken, 2023 yılında ilk kez %10'un üzerine çıkarak Türkiye'yi “çok yaşlı ülkeler” grubuna taşımıştır. TÜİK tahminlerine göre, demografik göstergelerdeki mevcut yapı devam ederse; 2025 yılında %11,1 olan yaşlı nüfus oranımızın 2030 yılında %13,5, 2100 yılında ise %33,6 olacağı öngörülmektedir.

Bu veriler Türkiye'nin hızla yaşlanan bir nüfus yapısına sahip olduğunu ve demografik bir dönüşümün eşiğinde olduğumuzu göstermektedir. Bu veriler aynı zamanda, yaşlılığa ülke olarak çok daha iyi bir şekilde hazırlanmamız ve sorunları giderici etkili politikaları kısa, orta ve uzun vadeli perspektifle üretme gerekliliğine de işaret etmektedir.

Türkiye genelinde 81 ilimizi incelediğimizde, 2025 yılında 62 ilimizde yaşlı nüfus oranının %10'un üzerine çıktığını görüyoruz. Bu durum yaşlanmanın artık ülke genelinde yaygın bir demografik gerçeklik haline geldiğini gösteriyor.

En az bir yaşlı fert bulunan 7 milyondan fazla hanenin yaklaşık 2 milyonunu tek başına yaşayan yaşlı fertler oluşturmaktadır. Bu tablo bize sadece demografik bir değişimi değil, aynı zamanda yaşlılıkta yalnızlığın giderek büyüyen bir sosyal sorun olduğunu gösteriyor.

Yaşlı nüfusun yaşlılık sürecini ne kadar etkin geçirdiğinin tespit edilebilmesi adına, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu’nun (UNECE) katkılarıyla Aktif Yaşlanma Endeksi (AYE) geliştirilmiştir. En son 2018 yılı için AB üye ülkeleri için yayımlanmış olan AYE değeri 36,8 iken; 2024 yılında Türkiye’nin AYE değeri 29,7’dir. Bu durum ülkemizin yaşlanan nüfusunu aktif ve üretken biçimde ekonomik ve sosyal hayata entegre etme konusunda potansiyelini yeterince gerçekleştiremediğini göstermektedir.

Kıymetli Katılımcılar,

Eski Türk kültüründe yaşlıların “ak sakal, bir bilen” gibi sıfatlarla anılması, onların toplumun hafızası ve yol göstericisi olarak kabul edildiğinin güçlü bir göstergesidir. Bugün de aynı anlayışla, büyüklerimizin birikimi ve hayat tecrübeleri hem sosyal yapımızın hem de geleceğe dair politikalarımızın şekillenmesinde vazgeçilmez bir değerdir. Bu nedenle yaşlılarımızı sadece korunması gereken bir kesim olarak değil, toplumsal gelişimimize yön veren temel bir güç olarak görüyoruz.

Orta Vadeli Programımız (OVP) çerçevesinde, ülkemizin değişen demografik yapısına uyum sağlamak ve yaşlı nüfusumuz için bakım hizmetlerini güçlendirmek öncelikli hedeflerimiz arasındadır. Bu doğrultuda, “Uzun Süreli Bakım Sigortası” sisteminin hayata geçirilmesine yönelik çalışmaları tüm kurumlarımızla iş birliği içinde kararlılıkla sürdürüyoruz. Bu sistem sayesinde vatandaşlarımızın yaşlılık döneminde ister evlerinde ister bakım merkezlerinde ihtiyaç duyacakları hemşirelik, bakım hizmeti ve tıbbi ekipman gibi desteklere daha kolay, güvenli ve sürdürülebilir şekilde erişmelerini sağlamayı hedefliyoruz.

Bu perspektifle, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız tarafından yaşlılara yönelik yürütülen çalışmalar; yaşlı bireylerin aileleriyle birlikte, kendi yaşam çevrelerinde, aktif ve sağlıklı yaşlanma yaklaşımı çerçevesinde yaşamlarını sürdürmelerini esas almaktadır. Bu kapsamda yaşlı bireylerin bakım, sağlık, sosyal hizmetler, istihdam, erişilebilirlik ve sosyal katılım alanlarında;

haklarını etkin şekilde kullanmalarını sağlayarak yaşam kalitelerinin artırılmasına yönelik çok boyutlu politikalar hayata geçirilmektedir.

Bu kapsamda yaşlılık politikaları; özellikle 2002 yılından itibaren farklı yaşlı profillerinin ihtiyaçlarını gözeten, hak temelli ve bütüncül bir anlayışla şekillendirilmekte; hizmet modelleri çeşitlendirilerek yaygınlaştırılmaktadır. Bugün geldiğimiz noktada, yaşlı bireylerimize sunduğumuz hizmetlerin kapsamını ve niteliğini önemli ölçüde genişletmiş durumdayız.

2002 yılında 63 resmi huzurevinde yaklaşık 5 bin yaşlımıza hizmet sunulurken, bugün 178 resmi huzurevinde yaklaşık 15 bin vatandaşımıza hizmet veriyoruz. Buna ek olarak, diğer kamu kuruluşlarımızda ve özel huzurevlerinde toplamda yaklaşık 30 bin vatandaşımız kurumsal bakım hizmetlerinden yararlanıyor.

2026 yılı içinde de 8 ilimizde 900 kapasiteye sahip yeni huzurevlerini hizmete alarak bu altyapıyı daha da güçlendirmeyi hedefliyoruz.

Bu hizmetleri barınma ile sınırlı görmüyor; sağlık, psiko-sosyal destek, rehabilitasyon ile sosyal, sportif ve kültürel faaliyetleri bütüncül bir anlayışla sunuyoruz.

Aynı yaklaşım doğrultusunda hayata geçirdiğimiz Yaşlı Yaşamevi Projesiyle ev ortamına yakın hizmet modellerini yaygınlaştırıyoruz.

Ayrıca ailelerin ihtiyaç duyduğu dönemlerde bir yıl içinde 45 güne kadar misafir bakım hizmeti sunarak ailelerimize ve yaşlılarımıza destek oluyoruz.

Öte yandan, yaşlı bireylerimizin kendi yaşam ortamlarında desteklenmesini esas alan toplum temelli hizmetlerimizi de güçlü biçimde geliştiriyoruz. Yaşlı vatandaşlarımıza sunulan evde bakım yardımı ile gündüzlü bakım ve aktif yaşam merkezlerimiz sayesinde aile yapısını güçlendirmeyi, yaşlılarımızın sosyal hayata katılımını artırmayı ve kurumsal bakım ihtiyacını azaltmayı hedefliyoruz.

Yerel yönetimlerimizi de sürece dâhil eden Yaşlı Destek Programımızla evde bakım, psiko-sosyal destek ve kültürel faaliyetleri bütünleşik bir yapıda ele alarak yerelde güçlü bir hizmet ağı oluşturduk.

Yaşlı bireylerimizin toplumsal hayata aktif katılımını desteklemek amacıyla da önemli projeler yürütüyoruz. “Torunum Olur Musun?” projesi ile kuşaklararası dayanışmayı güçlendiriyor, huzurevlerimizde düzenlediğimiz spor ve sosyal etkinliklerle yaşlılarımızın aktif yaşam sürmelerini ve toplumsal bağlarını güçlendirmelerini sağlıyoruz.

Dijitalleşmenin hayatın her alanına nüfuz ettiği bir dönemde, yaşlı bireylerimizin bu sürecin dışında kalmaması için de çalışmalar yürütüyoruz. 43 ilde yaklaşık 2 bin yaşlımıza dijital okuryazarlık eğitimi verdik. 19 ilde kurduğumuz 21 “Dijital Bahar Odası” ile yaşlılarımızın teknolojiye erişimini kolaylaştırıyor, bağımsız yaşam becerilerini destekliyor ve dijital hayata uyumlarını güçlendiriyoruz.

Eğitim alanında da önemli bir açılım gerçekleştirdik. Tazelenme üniversiteleri aracılığıyla 28 üniversite ile iş birliği kurduk ve yaklaşık 8 bin yaşlı vatandaşımızın eğitim programlarına katılımını sağladık. Bu çalışmalarla aktif yaşlanmayı destekliyor, zihinsel sağlığı güçlendiriyor ve toplumsal hayata katılımı artırıyoruz.

Hizmet kalitesini artırmaya yönelik olarak 2021 yılından itibaren bakım hizmetlerinde kapsamlı bir standart sistemi oluşturduk. Politika çerçevemizi güçlendirmek amacıyla “Yaşlanma Vizyon Belgesi”ni hazırladık ve bu vizyon doğrultusunda 16 hedef ve 51 eylem alanını içeren Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı’nı hayata geçirdik. Bu planlamalarla, “yaşlı bireylerin haklarını esas alan, yaşlı dostu bir toplum” hedefini somut bir yol haritasına dönüştürdük.

Aynı zamanda veri temelli politika üretimini de önceliklendiriyoruz. 2023 yılında gerçekleştirdiğimiz Türkiye Yaşlı Profili Araştırması ile yaşlı bireylerimizin ihtiyaçlarını, risk alanlarını ve beklentilerini bütüncül bir şekilde ele alan güçlü bir veri altyapısı oluşturduk. Bu veriler doğrultusunda koruyucu ve önleyici politikalar geliştirmeyi ve hizmetlerimizi daha isabetli bir zeminde planlamayı hedefliyoruz.

Önümüzdeki dönemde temel mesele, hayatın ilerleyen yıllarını daha nitelikli, bağımsız ve güvenli kılan bir düzeni kalıcı hale getirmektir.

Değerli Misafirler,

Yaşlanma olgusunu bütüncül bir yaklaşımla ele alan, veriye dayalı ve uygulanabilir politika önerileri geliştiren bu Şûra'nın, önümüzdeki dönemin yol haritasına ışık tutacağına inanıyorum.

Uzun dönem bakım hizmetlerinden aktif yaşlanma politikalarına, bakım güvence sistemi ve finansmanından, yaşlı girişimciliği ve istihdamına, dijital uyumdan yaşlı dostu kentleşmeye kadar uzanan geniş bir alanda geliştirilecek öneriler, hizmetlerimizin niteliğini daha ileri bir seviyeye taşıyacaktır.

Kurumlar arası koordinasyonu pekiştiren, yerel ve merkezi düzeyi ortak bir paydada buluşturan bu yaklaşım, yaşlılık alanında daha etkin, güçlü ve sürdürülebilir bir yapı kurulmasına katkı sağlayacaktır.

Elde edilecek çıktılar, strateji belgelerinden mevzuat düzenlemelerine kadar geniş bir çerçevede somut karşılık bulacak; yaşlı bireylerimizin hayatın her alanında daha aktif, daha bağımsız ve daha güvenli bir şekilde yer almalarına imkân tanıyacaktır.

Bu vesileyle, II. Yaşlılık Şûrası'nın somut ve uygulanabilir sonuçlar üretmesini temenni ediyor; başta Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız olmak üzere, hazırlık ve icra sürecinde görev alan tüm kurumlarımıza, katkı sunan akademisyenlerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza ve sürece emek veren tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Şûranın ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyor, sizleri bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir Göktaş'ın Mesajları

Sayın Cumhurbaşkanlığı Yardımcım,

Değerli Milletvekilleri,

Kıymetli Hocalarım,

Değerli Misafirler,

II. Yaşlılık Şûrası'nın kapanış törenine hoş geldiniz.

Şûramızın ilkinin 2019 yılında gerçekleştirmiştik. Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde gerçekleştirdiğimiz ikinci Şûramızı bugün, Türkiye'nin sosyal devlet anlayışını büyüten güçlü bir vizyonla tamamlıyoruz.

Bu Şûra'da yaşlılık konusunu nüfus yapısından aileye, bakım hizmetlerinden finansmana, aktif yaşlanmadan dijitalleşmeye, yaşlı dostu şehirlerden afet ve kriz yönetimine kadar geniş bir çerçevede ele aldık. Tüm paydaşlarımızı aynı istişare zemininde buluşturarak ortak akıl kurumsal bir güce dönüştürdük. Bu vesileyle kıymetli katkılarıyla Şûra'mıza emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Alınan kararların, ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Kıymetli Misafirler,

Dünya yeni bir demografik döneme girdi. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, dünyada 60 yaş ve üzeri nüfusun; 2030'da 1,4 milyara, 2050'de ise 2,1 milyara çıkacağı öngörülmüyor. Türkiye'de ise, 65 yaş ve üzeri nüfus oranı 2025 yılı verilerine göre %11,1'e ulaşmıştır. Bu durum, ekonomiden şehir planlamasına, aile düzeninden kamu hizmetlerine kadar her alanı yeniden tanımlayan tarihî bir değişimdir.

Bu büyük dönüşüm karşısında, Türkiye olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu vizyon doğrultusunda yaşlılık politikalarımızı kararlılıkla hayata geçiriyoruz.

2023 yılında ilk kez gerçekleştirdiğimiz Türkiye Yaşlı Profili Araştırmasından elde ettiğimiz verilerle koruyucu ve önleyici politikalarımızı daha güçlü şekilde planlıyoruz.

Evde Bakım Yardımıyla, 114 bin 823 yaşlı bireyin ailelerinin yanında desteklenmesini mümkün kılıyoruz.

Ulusal Vefa Programıyla 132 bin yaşlı vatandaşımızın kişisel bakım ihtiyaçlarını karşılıyoruz.

Belediyelerimizle Yaşlı Destek Programı'nı, yani YADES'i yürütüyoruz. Bu programla evde bakım, gündüz bakım, evde sağlık ve gönüllülük gibi farklı hizmetleri yaygınlaştırıyoruz. 86 farklı belediyede yürütülen 123 proje ile 164 bin 169 yaşlı vatandaşımıza ulaştık.

Diğer yandan 28 tazelenme üniversitelerinde büyüklerimizin hayat boyu öğrenme imkânlarına erişimini artırıyoruz.

Kıymetli Misafirler,

Yaşlılık politikamızın merkezinde, büyüklerimizin kendi çevresinden kopmadan, aile bağlarını koruyarak desteklenmesi yer alıyor. Bu anlayışın en güçlü karşılıklarından biri, gündüzlü yaşlı bakım merkezleridir. Gündüzlü bakım merkezleri, yaşlı bireylerin gün içinde ihtiyaç duyduğu desteğe ulaşmasını sağlayan stratejik bir hizmet modelidir. Bu modelle

hedefimiz, yaşam kalitesini yükseltmek, yalnızlığı ve bağımlılığı azaltmaktır. Aynı zamanda bu merkezler; bakım, rehberlik, sosyal destek imkânlarıyla aktif ve sağlıklı yaşlanma politikamızın da temel uygulama alanlarından birini oluşturmaktadır. Bugün, 42 Gündüzlü Aktif Yaşam Merkezimizde büyüklerimizin hayatla bağlarını güçlü tutacak hizmetler sunuyoruz. Bu merkezlerimizi, farklı ihtiyaçlara göre ihtisaslaştırıyoruz. Kısa sürede hizmete açacağımız, Kayseri Talas Alzheimer Gündüzlü Aktif Yaşam Merkezi, ihtisaslaştırma çalışmalarımızın somut bir örneği olacak. Önümüzdeki dönemde gündüzlü bakım hizmetlerini yaygınlaştırmayı hedefliyoruz.

Bunun yanı sıra Bakanlığımıza bağlı 176 huzurevinde 14 bin 969, 291 özel huzurevinde ise 13 bin 614 yaşlı bireyin bakım hizmeti almasını sağlıyoruz. Bu yıl içerisinde de 8 yeni huzurevini daha hizmete açmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

“Darülaceze Sosyal Yaşam Şehri” ile, 130 yıllık sosyal hizmet geleneğimizi geleceğe taşıyan bir merkez kurduk. Sayın Cumhurbaşkanımızın vizyonuyla hayata geçen ve Avrupa’nın en büyüğü olan bu yapı ile vatandaşlarımıza sağlık, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerini aynı çatı altında sunuyoruz. Türkiye’nin ilk resmi Alzheimer ve Demans Bakım Merkezi de burada faaliyetlerine başladı. Darülaceze’nin bu köklü yapısını ve kurumsal hafızasını bütün Türkiye’ye yaygınlaştıracğız.

Bunun yanı sıra kuşaklararası etkileşimi güçlendiren çalışmalar, kültürel ve sportif etkinliklerle yaşlılarımızın daha aktif bir yaşam sürmelerine katkı sağlıyoruz.

Günümüzde teknolojiye erişimin yaşlı bireyler için önemli bir ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bu kapsamda 43 ilde bulunan huzurevlerinde 1.923 yaşlı birey dijital ve finansal okuryazarlık eğitimlerine katıldı. Diğer yandan 19 ilde huzurevlerimizde 21 Dijital Bahar Odası oluşturduk.

Kıymetli Misafirler,

Bugün bir araya gelmemize vesile olan II. Yaşlılık Şûrası ile, tüm bu çalışmalarımızı, daha da ileriye taşıyacak bir adım atıyoruz.

81 ilde gerçekleştirdiğimiz çalıştaylarla, sahadan gelen tespitleri ve çözüm önerilerini kapsamlı biçimde değerlendirdik.

Bunun yanı sıra, 81 ilimizde 24 bin 697 kişinin katkı sunduğu Yaşlılık Saha Araştırmasını gerçekleştirdik.

Ayrıca, uluslararası örnekleri inceleyerek, yaşlılık alanındaki başarılı uygulamaları Şûra çalışmalarımıza dâhil ettik.

II. Yaşlılık Şûrası ile ulaşmak istediğimiz nihai amaç, sunduğumuz hizmetleri daha etkin, daha yaygın ve daha nitelikli hale getirmektir. Yaşlı haklarının güçlendirildiği, bakım hizmetlerinin finansal ve operasyonel olarak güvence altına alındığı “yaşlı dostu” bir Türkiye modelini hayata geçirmektir.

Hazırlanan raporlar ve alınan kararlar, bu alandaki tüm stratejik hedeflerin temel referans kaynaklarından biri olacaktır.

Kıymetli Misafirler,

“Kimseyi geride bırakmayan sosyal devlet” anlayışıyla hareket ediyoruz. Yaşlılarımızı, tecrübeleriyle topluma yön veren, aktif ve üretken birer değer olarak görüyoruz.

Bu doğrultuda;

- Aile dostu şehirler ve yaşam alanları oluşturmak,
- Evde bakım ve gündüz bakım hizmetlerini yaygınlaştırmak,
- Sağlık ve sosyal hizmet entegrasyonunu güçlendirmek,
- Aktif yaşlanmayı destekleyen politikaları hayata geçirmek,
- Aile yapısını güçlendirerek nesiller arası dayanışmayı artırmak öncelikli hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

Ayrıca 12. Kalkınma Planında yer alan bakım sigortasını da ülke gündemine almamız büyük önem taşıyor.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın Başkanlığını yürüttüğü Nüfus Politikaları Kurulumuz, yaşlı politikalarımızı bütüncül bir çerçevede, güçlü bir koordinasyonla ve geleceği gözeten bir anlayışla yürütülmesine vesile olacak.

Unutmamalıyız ki; güçlü aile, güçlü toplumun temelidir.

Aileyi koruyan her politika, aynı zamanda yaşlılarımızın da onurlu, sağlıklı ve güvenli bir yaşam sürmesini teminat altına alır.

Bugün burada ortaya koyduğumuz ortak akıl ve güçlü irade, Türkiye'nin bu demografik dönüşümü bir riske değil, bir fırsata dönüştürebileceğinin en açık göstergesidir.

II. Yaşlılık Şûrası'nı bu bakımdan son derece önemli görüyoruz.

Bu düşüncelerle sözlerime son verirken, II. Yaşlılık Şûrası'nın ülkemiz için tekrar hayırlı sonuçlara vesile olmasını diliyorum.

Şûramıza teşrifleriyle bizleri onurlandıran Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımıza katkı sunan tüm kurumlarımıza, akademisyenlerimize, uzmanlarımıza ve sivil toplum kuruluşlarımıza teşekkür ediyorum.

Sizleri saygıyla selamlıyorum.

*Ulu çınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz*

II. Yaşlılık Şûrası Düzenleme Kurulu

Taha Kürşad Sezen	Genel Müdür	Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü (EYHGM)
İsa Tekpınar	Genel Müdür Yardımcısı	Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü (EYHGM)
Doç. Dr. Fatih Elibol	Daire Başkanı	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı
Gamze Altun	Daire Başkanı	EYHGM Yaşlı Bakım Hizmetleri Daire Başkanlığı
Ertan Erdoğan	Daire Başkanı	EYHGM Toplum Temelli Bakım Hizmetleri Daire Başkanlığı
Dr. Deniz Çağlayan Gümüş	Daire Başkanı	EYHGM Erişilebilirlik Daire Başkanlığı
Altan Yılmaz	Daire Başkanı	EYHGM Yönetim Hizmetleri Daire Başkanlığı
Burcu Ayhan Ekenci	Daire Başkanı	EYHGM İzleme ve Koordinasyon Daire Başkanı
Bülent Karakuş	Şube Müdürü	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı
Kürşat Aldemir	Şube Müdürü	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı
Başak Kalender	Sosyal Çalışmacı	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı
Gülşah Önaçan Uzun	ASH Uzmanı	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı
Serkan Kolat	ASH Uzmanı	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı
Dr. Esmâ İnce Keser	ASH Uzmanı	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı
Esra Bektaş	ASH Uzman Yardımcısı	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı

Dr. Hatice Reyhan Özgöbek	Fizyoterapist	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı
Makbule Zabcı	Öğretmen	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı
Rahime Güven Yakaryılmaz	Şef	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı
Ali Çokkazanan	Şef	EYHGM Yaşlı Politikaları Daire Başkanlığı
Vedat İlkdoğan	Şef	EYHGM Yönetim Hizmetleri Daire Başkanlığı
Sevilay Arslan	ASH Uzmanı	EYHGM Araştırma ve Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı
Gamze Feyzioğlu	Peyzaj Mimarı	EYHGM Erişilebilirlik Daire Başkanlığı
Çağla Vural Morkoç	ASH Uzman Yardımcısı	EYHGM İzleme ve Koordinasyon Daire Başkanlığı
Amine Gökbaş	ASH Uzman Yardımcısı	EYHGM Toplum Temelli Bakım Hizmetleri Daire Başkanlığı
Öznur Karagöz	ASH Uzman Yardımcısı	EYHGM Engelli Politikaları Daire Başkanlığı
İlknur Arslan Uğuz	ASH Uzman Yardımcısı	EYHGM Yaşlı Bakım Hizmetleri Daire Başkanlığı
Rumeysa Korkmaz	ASH Uzman Yardımcısı	EYHGM Araştırma ve Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı
Dr. Süleyman Soyhanoğlu	Akademisyen	İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

II. Yaşlılık Şûrası'nın Amacı

Dünyadaki ve Türkiye'deki demografik dönüşüm sürecinde yaşlı nüfusun artması dolayısıyla yaşlı hakları ve aktif yaşlanmaya dikkat çekmek üzere Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, 25 Eylül 2018 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yapmış olduğu konuşmada, 2019 yılının “Yaşlılık Yılı” olarak ilan edilmesi ve bu alandaki konuların kapsamlı şekilde ele alındığı bir Yaşlılık Şûrası düzenlenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu çerçevede ülkemizde 20-22 Şubat 2019 tarihlerinde Cumhurbaşkanlığı himayelerinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından Ankara'da uluslararası katılımı I. Yaşlılık Şûrası düzenlenmiştir. I. Yaşlılık Şûrasında; Aktif Yaşlanma, Bakım Ekonomisi, Yaşlı Bakım Hizmetleri ve Yaşam Kalitesi, Yaşlı Dostu Kentler ve Yerel Yönetimler, Yaşlı Hakları, Yaşlılık Ekonomisi konuları ele alınarak bu alanlara ilişkin tavsiye niteliğinde kararlar oluşturulmuş ve I. Yaşlılık Şûrası Komisyon Raporları Kitabı yayınlanmıştır.

Yaşlı toplumlar sınıfında bulunan ülkemizde yaşlı nüfus sayısal ve oransal olarak artmaya devam ederek Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2025 verilerine göre yaşlı nüfusumuz sayısal olarak 9 milyon 583 bin 99 kişiye, oransal olarak da %11,1'e ulaşmıştır. TÜİK'in nüfus projeksiyonlarının demografik göstergelerdeki mevcut yapının devam edeceğini varsayan ana senaryosuna göre yaşlı nüfus oranının 2030 yılında %13,5, 2040 yılında %17,9, 2060 yılında %27,0, 2080 yılında %33,4 ve 2100 yılında %33,6 olacağı öngörülmüştür. Bu durum yaşlılık konusunun gittikçe artan şekilde ülkemizde gündeme getirilmeye devam edilmesi gerektiğini de ortaya koymaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın takdirleriyle 2024 yılının “Emekliler Yılı”, 2025 yılının “Aile Yılı”, 2026-2035 döneminin de “Aile ve Nüfus 10 Yılı” olarak ilan edilmesiyle birlikte değişen demografik yapı içerisinde yaşlılarımızın ve ailelerinin durumunun yeniden değerlendirilmesi amacıyla II. Yaşlılık Şûrası'nın yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Ülkemizde yaşlanma olgusunun çok boyutlu sosyal politikalarla ele alınma ihtiyacı merkezî ve yerel düzeyde tüm tarafların katılımıyla daha kapsayıcı, sürdürülebilir ve hak temelli politikaların geliştirilmesini zorunlu hâle getirmektedir. II. Yaşlılık Şûrası; yaşlı bireylerin ve ailelerinin değişen ihtiyaçlarının bütüncül biçimde

değerlendirilmesi, yaşlılık alanında mevcut hizmet ve politikaların gözden geçirilmesi ve 2026-2035 Aile ve Nüfus 10 Yılı çerçevesinde uygulanabilir politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

II. Yaşlılık Şûrası Ön Hazırlık Çalışmaları

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü (EYHGM) tarafından II. Yaşlılık Şûrası hazırlık çalışmaları 2025 yılı Temmuz ayında başlatılmıştır. Şûra'nın Cumhurbaşkanlığı himayelerinde gerçekleştirilmesine yönelik resmî süreçler aynı yılın Eylül ayında tamamlanmıştır.

Şûra komisyon konularının 81 ilimizde gerçekleştirilecek “İl Yaşlı Çalıştayları” ve “Yaşlılık Saha Araştırması” ile yaşlılık konusunda yapılacak Literatür Taraması çalışmalarının sentezi doğrultusunda belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Böylece yaşlı bireylerin, ailelerinin, bakım verenlerin, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, yerel yönetimlerin, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve diğer paydaşların ihtiyaç, görüş ve önerilerinin Şûra çalışmalarına yansıtılması hedeflenmiştir.

Şûra kararı ve sürece ilişkin yapılacak çalışmalara dair ilk Bilgilendirme Kılavuzu 23 Temmuz 2025 tarihinde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine bildirilerek şûra hazırlık süreci başlatılmıştır.

II. Yaşlılık Şûrası ön hazırlıkları kapsamında planlanan İl Yaşlı Çalıştayları 08-29 Ağustos 2025 tarihlerinde 81 ilimizde gerçekleştirilmiştir. Çalıştaylara, konuyla ilgili tüm paydaşların dengeli ve kapsayıcı bir şekilde temsili için kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, muhtarlar, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, yerel basın mensupları ile bizzat yaşlı bireylerden oluşan 3.943 kişinin katılımı sağlanmıştır.

İl Yaşlı Çalıştaylarında yaşlılık alanında ulusal ve yerel kaynaklardan da yararlanılarak görüşülen konulara yönelik hazırlanan raporlar aracılığıyla yerelde yaşlılara yönelik mevcut hizmetlerin değerlendirilmesi, ihtiyaçların belirlenmesi, sorunlar ve sorunlara yönelik çözüm önerileri ile iyi uygulama örneklerinin paylaşılması mümkün olmuştur.

Aile ve Sosyal Hizmet İl Müdürlükleri tarafından EYHGM'ye gönderilen İl Yaşlı Çalıştay Raporları EYHGM tarafından öncelikle bölge raporlarına dönüştürülmüş olup bölge raporlarının birleştirilmesiyle de Türkiye İl Yaşlı Çalıştayları Raporu oluşturulmuştur. İl Yaşlı Çalıştaylarına ilişkin söz konusu raporların II. Yaşlılık Şûrası konularına ışık tutması yanında ülke ve bölge bazlı olarak yaşlılarımızla ilgili politika oluşturma süreçlerinde de başvuru kaynağı olarak değerlendirilmesi öngörülmüştür.

Yaşlılarımızın ve ailelerinin ihtiyaçlarını, görüşlerini ve önerilerini bizzat kendilerinden öğrenmek amacıyla, 2025 yılı Ağustos ve Eylül aylarında, TÜİK'in belirlediği 12 istatistiksel bölge esasına göre, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü personeli tarafından tüm illeri kapsayan geniş çaplı Yaşlılık Saha Araştırması yapılmıştır. Yaşlılık Saha Araştırması Raporu ve verilerinin şûra çalışmalarına yön vermesi ve ülkemizde konuyla ilgili çalışmalarda kullanılması planlanmıştır. Yaşlılık Saha Araştırması kapsamında;

Yalnız yaşayan yaşlılar,

Ailesiyle birlikte yaşayan yaşlılar,

Yaşlı Ailesi/Yakınları ve

Huzurevinde yaşayan yaşlılar ile görüşülmüş olup her görüşme grubuna özel sorularla hazırlanan anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

Yaşlılık Saha Araştırması kapsamında;

- 14.060 Yaşlıya,
- 7.077 Yaşlı Yakınına,
- 3.560 Huzurevinde yaşayan yaşlıya

ulaşılmıştır.

Saha çalışmasında katılımcıların her biriyle yüz yüze görüşülmüş olup araştırmada toplam 24.697 kişiye ulaşılmıştır.

II. Yaşlılık Şûrası ön hazırlıkları kapsamında şûra komisyon konularının oluşturulması başta olmak üzere süreçte yol gösterici olması adına ülkemizde

ve dünyada öne çıkan yaşlılık temalarına ilişkin Yaşlılık Literatür Taraması yapılması da öngörülmüştür. Literatür taraması için Sağlık ve Bakım Hizmetleri, Sosyo-Ekonomik Boyutlar, Aile, Toplum ve Kuşaklararası İlişkiler, İnsan Hakları ve Sosyal Politikalar, Kültürel ve Psikososyal Boyutlar, Teknoloji ve Yenilikçi Yaklaşımlar, Afet ve Krizlerde Yaşlıların Durumu Uluslararası Karşılaştırmalar ve İyi Uygulamalar, Demografik Dönüşüm gibi genel konu başlıkları ve öncelikli ulusal ve uluslararası politika belgeleri belirlenerek bakanlık ilgili personelleri ve akademisyenler ile araştırma yapılması için paylaşılmıştır. Belirlenen konu başlıklarında ASHB personeli tarafından hazırlanan rapor özetleri ve akademisyen raporu birleştirilerek Yaşlılık Literatür Taraması yapılmıştır.

Bu çerçevede incelenen öncelikli politika belgeleri ve doküman konuları şunlardır:

1. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Dokümanları

- I. Yaşlılık Şûrası (2019) Komisyon Raporları,
- Yaşlılık Vizyon Belgesi (2023),
- Yaşlı Hakları Eylem Planı (2023-2025),
- Yaşlı Profili Araştırması ASHB-TÜİK (2023),
- VIII. Aile Şûrası Raporu'nda yaşlılık ile ilgili konular
- Aile Yılı ve Yaşlılık ile ilgili konular

2. Diğer Kurumların Yaşlılıkla İlgili Dokümanları

- Sağlık Bakanlığının Sağlıklı Yaşlanma Eylem Planı,
- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun Yaşlı Hakları Çalışması,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Yaşlılık Raporu.
- Yaşlılık Politikaları Araştırması “Demografik Dönüşüm ve İhtiyaçlar”. TÜSİAD, Temmuz 2025

3. On ikinci Kalkınma Planı ve Yaşlılık Özel Komisyon Raporu (2024-2028)

4. Uluslararası Dokümanlar (BM UNECE, Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Birliği, Age-Platform vb.)

5. Güncel Yaşlılık Literatürü Taraması/ Genel Olarak Yaşlılığın Ülkemizdeki Görünümü

II. Yaşlılık Şûrası komisyon konuları ve alt başlıkları İl Yaşı Çalıştayları, Yaşlılık Saha Araştırması ve Yaşlılık Literatür Taraması çalışmalarının sentezi doğrultusunda belirlenmiştir.

II. Yaşlılık Şûrası Komisyon Konuları ve Alt Başlıklarının Belirlenmesi

II. Yaşlılık Şûrası komisyon konuları ve alt başlıkları 2025 yılında başlatılan şûra ön hazırlık çalışmaları kapsamında yapılan İl Yaşı Çalıştayları, Yaşlılık Saha Araştırması ve Yaşlılık Literatür Taraması çalışmalarında ortaya çıkan ve önerilen konuların değerlendirilmesi sonucunda oluşturulmuştur. Bu çalışmalarda öne çıkan ve önerilen konular aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

A) İl Yaşı Çalıştayları Konu Önerileri

1. Aktif ve sağlıklı yaşam
2. Sosyal hayata katılım
3. Yaşlı bakımı
4. Yaşlı dostu kentler, erişilebilirlik, yerel yönetimler, iklim değişikliği ve afet yönetimi
5. Teknoloji ve dijitalleşme
6. Aile ve yaşlılık
7. Yaşlılık ekonomisi
 - 7.1. Gümüş ekonomi
 - 7.2. Emeklilik
 - 7.3. Yaşlı yoksulluğu
8. Yaşlı hakları
9. Yaşlılık alanında güçlendirici yenilikçi yaklaşımlar

B) Yaşlılık Saha Araştırması Konu Önerileri

1. Sosyal sermaye ve topluluk temelli destek modelleri
2. Kuşaklararası iletişim ve aile bağlarının güçlendirilmesi
3. Yaşlı yoksulluğuna karşı stratejiler
4. Yaşlı dostu hizmetlerin geliştirilmesi
5. Kurumsal bakımda kaliteyi güçlendirmek
6. Bakım verenlerin yükünü hafifletmek ve dayanıklılığını artırmak
7. Bakımın manevi ve kültürel boyutunu güçlendirmek
8. Yaş ayrımcılığından kapsayıcı topluma
9. Teknolojiyle dahil edici yaşlanma
10. Görünmeyen yük – psikolojik iyi oluşun ve ruh sağlığının güçlendirilmesi
11. Aktif yaşlanma ve toplumsal katılım
12. Politika ve hizmetlerde yenilikçi yaklaşımlar – yerel ve ulusal iş birlikleri

C) Literatür Araştırması Konu Önerileri

1. Yaşlanmanın biyolojik ve biyomedikal yönleri
2. Sosyal izolasyon ve yalnızlık
3. Artan sağlık ve bakım maliyetleri
4. Emeklilik sistemine yönelik sürdürülebilirlik baskısı
5. Yaşlıların işgücü piyasasına katılımı
6. Göç, kentleşme ve sosyal uyum
7. İklim değişikliği ve afetlerde yaşlıların kırılganlığı
8. Aktif yaşlanma ve toplumsal katılım
9. Sağlıklı yaşlanma ve önleyici sağlık hizmetleri
10. Dijitalleşme ve yaşlıların teknoloji yoluyla sosyal hayata katılımı

11. Kuşaklararası dayanışma ve gönüllülük
12. Yaşlı dostu kent planlaması ve çevre
13. Bilgi ve yönlendirme hizmetleri ile bakım veren desteği hizmetleri
14. Yaşam boyu öğrenme ve nöroplastisite
15. Yaşam boyu öğrenme ve dijital okuryazarlık
16. Sağlıkta bütüncül yaklaşım
17. Yaşlı katılımı
18. Aile bakımı ve görünmeyen işgücü
19. Gönüllülük ve sivil toplum katılımı
20. Toplumsal cinsiyet perspektifinin güçlendirilmesi
21. Medyada ve toplumsal temsillerde yaşlılık
22. Psikolojik iyi oluş ve sosyal destek
23. Yapay zekâ ve robotik destekli yaşlı bakım
24. Akıllı ev teknolojileri ve yaşlı dostu şehirler
25. Yaşlı hakları ve yaşlanmanın anaakımlaştırılması

II. Yaşlılık Şûrası Komisyon Konuları ve Alt Başlıkları

II. Yaşlılık Şûrası komisyon konuları ve alt başlıkları; İl Yaşlı Çalıştayları, Yaşlılık Saha Araştırması ve Yaşlılık Literatür Taramasından elde edilen bulguların birlikte değerlendirilmesiyle belirlenmiştir. Bu doğrultuda, yaşlılık alanının farklı boyutlarını ele almak üzere aşağıdaki yedi tematik komisyon başlığı ve alt başlıkları oluşturulmuştur:

1. Nüfus, Aile ve Yaşlılık
2. Uzun Dönem Bakım Hizmetleri, Bakım Güvence Sistemi ve Finansmanı
3. Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma

4. Yaşlı Girişimciliği ve İstihdamı, Gümüş Ekonomi ve Dijitalleşme
5. Yaşlı Dostu Kentler ve Mekânsal Düzenlemeler
6. İklim Değişikliği, Afet, Kriz ve Acil Durumlarda Yaşlılar
7. Yaşlanmanın Ana Akımlaştırılması ve Yaşlı Hakları

II. Yaşlılık Şûrası Komisyon Konuları ve Alt Başlıkları

1. Nüfus, Aile ve Yaşlılık

1.1. Ulusal Yaşlı Envanteri, Veri Üretimi, İzleme ve Etki Değerlendirme

- Veriye Dayalı Yaklaşım
- Ulusal Yaşlı Envanteri Oluşturulması
- Yaşlılıkla İlgili Veri Üretimi (Yaşlı Profili Araştırması, TÜİK Verileri, SHARE, Aktif Yaşlanma Endeksi vb.)
- Yaşlıların İzlemi ve Değerlendirilmesi
- Demografik Dönüşüm

1.2. Toplumsal ve Kuşaklararası Dayanışma

- Koruyucu Ailelik, Gönüllü Ailelik, Profesyonel Aile
- Yaşlı Kadınlar/Yaşlılıkta Cinsiyet Etkisi
- Kuşaklararası Etkileşim
- Değerlerin Korunması ve Aktarılması
- Sosyal Sermaye ve Aile

2. Uzun Dönem Bakım Hizmetleri, Bakım Güvence Sistemi ve Finansmanı

2.1. Uzun Dönem Bakım ve Kurumsal Hizmetler

- Uzun Dönem Yatılı Bakım
- Sağlık ve Sosyal Bakım
- Bakım Yaşı ve Kapasitesi
- Bakım Personeli
- Bakımda Kalite/ Bakım Hizmetleri Kalite Standartları
- Bakım Teknolojisi/ Tele-Mobil Bakım
- Bakım Turizmi

2.2. Yerinde Yaşlanma, Evde Bakım ve Gündüzlü Toplum Temelli Destek Hizmetleri

- Toplum Destekli Bakım
- Evde Bakım
- Evde Bakıma Destek Hizmetleri
- Gündüzlü Bakım
- Yaşlılar İçin Yerinde Hizmet
- Bakım Verenlere Ekonomik Destek
- Bakım Verenlere Psikolojik Destek
- Yaşlı Yakınlarına Sosyal Destek

2.3. Bakım Güvence Sistemi ve Finansmanı

- Bakım Sigortası
- Bakım kooperatifleri
- Fonlar
- STK (Vakıf, Dernek)
- Bakım Ekonomisi/ Yaşlanmanın Sağlık ve Bakım Maliyeti

3. Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma

3.1 Sağlıklı Yaşlanma	3.2. Aktif Yaşlanma, Kültürel, Manevi ve Sosyal Hayata Katılım	3.3. Yaşlılarda İyilik Hali, Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek
• Sağlıkta Bütüncül Yaklaşım • Yaşlanmanın Biyolojik, Fiziksel Yönleri • Koruyucu Önleyici Sağlık, Sağlık Takip Sistemi • Sağlığa Erişim • Sağlık Okuryazarlığı • İlaç Kullanımı ve Tıbbi Cihazlar • Demans, Alzheimer • Geriatrik Hizmetler • Beslenme • Engelli Yaşlılar	• Aktif Yaşam Merkezleri • Manevi Destek • Kentsel Mekanlarda Sosyal Katılım • Kırsal ve Tarımsal Etkinlikler • Hayat Boyu Öğrenme ve Yaşlı Eğitim Modelleri • Üçüncü Yaş/ Tazelenme Üniversiteleri, MEB ve YÖK Sistemine Yaşlı Çalışmalarının Entegrasyonu ve Güçlendirilmesi • Yaşlılıkta Sosyal, Kültürel, Sanatsal, Sportif Etkinlikler • Gönüllülük • Yaşlı Sivil Toplum Kuruluşlarının Geliştirilmesi	• Yaşlıların İyilik Halinin Desteklenmesi • Yaşlıların Ruh Sağlığının Korunması • Yaşlılara Psikososyal Destek Programı • Yalnızlık ve Sosyal İzolasyon

4. Yaşlı Girişimciliği ve İstihdamı, Gümüş Ekonomi, Dijitalleşme

4.1. Yaşlı Girişimciliği ve İstihdamı, Gümüş Ekonomi

- Gümüş Ekonomi
- İstihdam (Tam Zamanlı, Kısmi Çalışma vb.)
- Tüketim
- Finansal Okuryazarlık
- Sosyal Güvenlik, Ekonomik Güvence
- Sürdürülebilir Emeklilik
- Yaşlı İstihdamında Kurumsal Kapasite
- Sosyal Destek
- Mentörlük
- Yaşlılığa ve Emekliliğe Hazırlık
- Emeklilik
- Emeklilik Sonrası Yaşlılıkta Çalışma Hayatı
- Yaşlı Yoksulluğu ve Sosyal Yardım
- Yaşlı Aylığı

4.2. Yaşlılık Alanında Güçlendirici Yenilikçi Yaklaşımlar, Teknoloji ve Dijitalleşme

- Yaşlı Refahı Politikası
- Yaşam Kalitesi
- Yeni Hizmet Modelleri (Palyatif Bakım, Geçici/Ara Bakım, Gece Bakımı, Yaşlı Apartmanları vb.)
- İyi Uygulama Örnekleri
- Kurumlararası Koordinasyon ve İş Birliği
- Mobilite/Ulaşım
- Teknoloji ve Dijitalleşme
- Dijital Okuryazarlık
- Dijital Uçurum
- Dijital Teknoloji Kullanımı ve Erişimi Yoluyla Katılım
- Sosyal Medya
- Dijital Güvenlik
- Yaşlı Dostu Mobil Uygulamalar
- Tek Kapı/ Çağrı Merkezi/ Mobil Başvuru ve Yönlendirme

5. Yaşlı Dostu Kentler ve Mekansal Düzenlemeler

- Akıllı Şehirler ve Çevresel Düzenlemeler
- Yaşlılara Uygun Konut Çözümleri
- Yaşlılara Uygun Kent Tasarımları ve Düzenlemeleri
- Ev İçi Düzenlemeler
- Yapay Zekâ Araçlarının Kullanımı
- Erişilebilirlik ve Yaşlı Ergonomisi
- Kırsalda Yaşlılık
- Mobilite/Ulaşım
- Yaşlılıkta Barınma

6. İklim Değişikliği, Afet, Kriz ve Acil Durumlarda Yaşlılar

- İklim değişikliği ve Yaşlılık
- Afet, Acil Durumlar ve Kriz Yönetiminde Yaşlı Güvenliği
- Göçmen Yaşlılar ve Uyum

7. Yaşlanmanın Anaakımlaştırılması ve Yaşlı Hakları

- Yaşlı Hakları Hukuku ve Mevzuatı
 - Yaşlı İhmali ve İstismarı
 - Yaş Ayrımcılığı ve Önyargılar
 - Yaşlı Farkındalığı, Yaşlı Savunuculuğu ve Danışmanlık
 - Yaşlı Katılımı
 - Sosyal İçerme
 - Sosyal Koruma Sistemleri
 - Yaşlı Hakları Komitesi
 - Adalet Erişim
 - Yaşlı Güvenliği
 - Medyada Yaşlılık
 - Yaşlılara Yönelik Pozitif Ayrımcılık (Haklar, Gelir, İstisnalar, Muafiyetler vb.)
 - Onurlu Yaşlanma ve Saygın Yaşlılık
-

II. Yaşlılık Şûrası'nın Gerçekleşmesi ve Komisyon Çalışmaları

Şûra hazırlıklarının tamamlanması neticesinde II. Yaşlılık Şûrası 21-22 Nisan 2026 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

II. Yaşlılık Şûrasında yaşlanma ve yaşlılık süreci çok yönlü bir bakış açısıyla aşağıdaki ana konular çerçevesinde oluşturulan komisyonlarda tüm yönleriyle ele alınmıştır.

II. Yaşlılık Şûrası ilk gün açılış töreniyle başlamıştır. Açılışta Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yaşlı Politikaları Daire Başkanı Sayın Doç. Dr. Fatih ELİBOL tarafından şûra süreci ve komisyon çalışmalarına ilişkin bilgilendirme konuşması yapılmıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı Sayın Adil ÇALIŞKAN ile TBMM Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanı, Eskişehir Milletvekili Sayın Prof. Dr. Ayşen GÜRCAN tarafından birer açılış konuşması gerçekleştirilmiştir.

Komisyon çalışmalarına yaşlılıkla ilgili çalışması bulunan akademisyenler, paydaş kamu kurumu ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri ile ASHB görevlilerinden toplam 148 üye katılmıştır. Komisyon çalışmaları moderatörler tarafından koordinatörlerle eşgüdüm halinde ve düzenleme kuruluyla iş birliği içinde yürütülmüştür. Komisyon işleyişi ve üyelerin görüş ve önerileri ASHB EYHGM personelinden oluşturulan raportörler tarafından raporlanmıştır.

Komisyon çalışmalarına ilişkin ilk oturumda koordinatörler tarafından şûra süreci ve işleyişi ilişkin bilgiler verilerek açıklamalar yapılmış, moderatörler tarafından ön çerçeve raporları sunulmuştur. Komisyon çalışmaları 2 gün sürmüştür.

İlk gün sonunda öne çıkan öneriler koordinatörler tarafından düzenleme kuruluna iletilerek 2. gün değerlendirmesiyle çalıştay sonuç raporu hazırlanmıştır. 2. gün sonunda komisyon raporları tamamlanıp onaylanarak moderatörler tarafından Şûra Genel Kuruluna sunulmuştur. Şûra Sonuç Raporu ise moderatörler adına Prof. Dr. Sutay YAVUZ tarafından sunulurken tüm şûra kararlarıyla birlikte Şûra Genel Kurulunda oy birliğiyle onaylanmıştır.

Şûra 2. gününde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından birer kapanış konuşması yapılmıştır.

II. Yaşlılık Şûrası 7 konu başlığı kapsamında oluşturulan komisyon masalarında gerçekleştirilmiştir. Şûra hazırlıkları kapsamında İl Yaşlı Çalıştayları, Yaşlılık Saha Araştırması ve Yaşlılık Literatür Taramasından elde edilen komisyon ana başlıkları yanında alt başlıklar da komisyon çalışmalarında dikkate alınmıştır.

Komisyon üyeleri akademisyenler, ilgili sivil toplum kuruluşları ve kamu kurum temsilcileri ile ASHB görevlilerinin bulunduğu toplam 148 temsilciden oluşmaktadır. Komisyon oturumları üyeler arasında yapılan görev paylaşımı doğrultusunda, akademisyen moderatörler ve ASHB görevlisi koordinatörler eşgüdümünde yürütülmüş, komisyon üyelerinin görüşleri EYHGM görevlisi raportörler tarafından raporlanmıştır.

Komisyon çalışmaları öncesi yapılan hazırlık çalışmaları kapsamında moderatörlerden; temel olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Dokümanları (I. Yaşlılık Şûrası (2019) Komisyon Raporları, Alınan Kararlar ve Sonuç Raporu, Yaşlılık Vizyon Belgesi 2030 (2023), Yaşlı Hakları Eylem Planı (2023-2025), Yaşlı Profili Araştırması (ASHB-TÜİK, 2023), VIII. Aile Şûrası Raporu, Aile Yılı ile ilgili konular), Diğer Kurumların Yaşlılıkla İlgili Dokümanları (Sağlık Bakanlığının Sağlıklı Yaşlanma Eylem Planı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun Yaşlı Hakları Çalışması, Türkiye Büyük Millet Meclisi Yaşlılık Raporu), On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028) ve Aktif Yaşlanma Özel İhtisas Komisyonu Raporu (2023), Uluslararası Dokümanlar (BM UNECE, Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Birliği, Age-Platform vb.) ve güncel yaşlılık literatüründen yararlanarak, kendileriyle paylaşılan aşağıdaki konu ve dokümanları da inceleyerek birer Ön Çerçeve Raporu hazırlamaları istenmiştir.

- Komisyon Masası Ana Konuları ve Alt Başlıkları
- Yaşlılık Şûrası (2019) Sonuç Raporu ve Komisyon Raporları
- II. Yaşlılık Şûrası İl Yaşlı Çalıştayları Türkiye Raporu
- II. Yaşlılık Şûrası Yaşlılık Literatürü Araştırma Raporu
- II. Yaşlılık Şûrası Saha Araştırma Konuları

Ön Çerçeve Raporunda komisyon konusuyla ilgili bilgiler yanında, komisyonda görüşülebilecek temel konular veya sorular da hazırlanarak komisyonda üyelere sunulması, komisyon üyelerinden gelebilecek önerilerle birlikte oluşacak komisyon konularının komisyon üyeleri arasında görüşülmesi öngörülmüştür.

Bu doğrultuda moderatörler tarafından komisyon çalışmaları hazırlığı kapsamında oluşturulan Ön Çerçeve Raporu şûra öncesinde komisyon üyeleriyle paylaşılmıştır.

Oturumlarda, şûra öncesinde EYHGM tarafından komisyon üyeleriyle paylaşılmış olan yaşlılığa ilişkin dokümanlar ve bilgiler yanında moderatörler tarafından hazırlanarak paylaşılmış olan ön çerçeve raporlarından da yararlanılması öngörülmüştür. Bunun yanında oturumlar sürecinde üyelerin de bu kaynaklara ilave konu önerileri sunmasına imkân tanınmıştır.

21 ve 22 Nisan 2026 tarihlerinde iki gün olarak gerçekleştirilen komisyon çalışmalarında üyelerin sunum, görüş ve önerileri doğrultusunda raportörler tarafından hazırlanan raporlar, moderatör ve koordinatör düzenlemelerinin ardından, komisyon üyelerinin son değerlendirmeleriyle şekillenerek Komisyon Raporları oluşturulmuştur. Komisyon raporlarında yer alan çalışmalara ilişkin süreç özeti ve kararlar ile öneriler EYHGM tarafından II. Yaşlılık Şûrası Kararlar Kitabında sunulmuştur. Bu çerçevede oluşturulan her bir komisyona ilişkin kararlar sırasıyla aşağıda sunulmuştur.

Şûra komisyonlarının tavsiye kararlarının ülkemizin yaşlı politikalarına katkı sağlayarak yaşlılık alanındaki çalışmalara ivme kazandırması öngörülmektedir.

*Ulu çınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz*

○ NÜFUS, AİLE VE YAŞLILIK
KOMİSYONU

II. YAŞLILIK ŞÛRASI KOMİSYON KARARLARI

1. NÜFUS, AİLE VE YAŞLILIK KOMİSYONU KARARLARI 21-22 NİSAN 2026 – ANKARA

Komisyon Üyeleri

Moderatör: Prof. Dr. Sutay Yavuz

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

Raportör: Öznur Karagöz

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Koordinatör: Serkan Kolat

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Prof. Dr. Eda Purutçuoğlu

Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Doç. Dr. Tufan Nayır

Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Ali Eryurt

Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Ali Rıza Abay

Yalova Üniversitesi

Prof. Dr. Harun Ceylan

Yalova Üniversitesi

Dr. Süleyman Soyhanoğlu

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

Güvenç Gürbüz

Türkiye İstatistik Kurumu

Emel Öztürk

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Özkan Yağmur

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Dr. Esra Tuğçe Çerezci

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Ayşe Kübra Kahramaner Çetin

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Keçiören Sosyal Hizmet Merkezi

Doç. Dr. Cenk Beyaz

Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA)

Melda Melleş Tüküç

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Emine Canan Sarıtaş

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Cansu ASLAN Ustaoglu

İçişleri Bakanlığı Nüfus Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

İbrahim Kürşat Ergüt

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Aile Enstitüsü

Ulusal Yaşlı Envanteri, Veri Üretimi, İzleme Etki Değerlendirme

1. Yaşlılara yönelik ekonomik, sosyal ve sağlık alanlarına ilişkin risk faktörleri tanımlanmalı ve bunları ölçmeye imkân tanıyacak veri setleri oluşturulmalıdır.
2. Yaşam seyri boyunca yaşanmaya ilişkin ortaya çıkan ihtiyaçların önceden belirlenebilmesi amacıyla boylamsal çalışmalar yürütülmelidir.
3. Elde edilen veriler politika yapım süreçlerine entegre edilmeli; veri ve politika eşleştirmesini gösteren haritalama çalışmaları gerçekleştirilmelidir.
4. Huzurevinde kalan, yalnız yaşayan yaşlılar ve yalnız yaşayan yaşlı kadınlar gibi kırılganlık düzeyi yüksek farklı yaşlı profilleri belirlenip bunlara ilişkin veriler oluşturulmalıdır.
5. Ailelerin koruyucu hizmetlere ilişkin ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik veri setleri geliştirilmelidir.
6. Yaşlının yaşadığı çevreden koparılmasa ve bu bağlamın bütüncül biçimde anlaşılabilmesi için yaşlı yakınlarına ilişkin veriler oluşturulmalıdır.
7. Yaşlılara yönelik mahalle düzeyine kadar inen sosyal risk haritaları hazırlanarak yerel düzeyde politika uygulamaları desteklenmelidir.
8. Yaşlıların çoklu mekân pratiklerinin (aile üyeleri yanında kısa süreli hareketlilikler gibi) yaşlılar ve bakım veren yakınlarının üzerindeki etkilerini ortaya koyan veriler oluşturulmalıdır.
9. Mevcut veri kapasiteleri kullanılarak ileri istatistik teknikleriyle modelleme ve simülasyon çalışmaları teşvik edilmelidir.
10. Yaşlılara sunulan kamu hizmetlerinin etki ve etkinliğini ölçmeye yönelik veri altyapısı oluşturulmalıdır.
11. Hane halklarının koruyucu ve önleyici hizmetler kapsamındaki ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik veri setleri oluşturulmalıdır (Aile içi bakım sistemlerini inceleyen, izleyen ve ihtiyaçları ortaya koyan veri setleri oluşturulmalıdır).

12. Beşerî sermaye kapasitesinin, özellikle yaşlanan nüfus bağlamında yakından izlenebilmesi için veri tabanları geliştirilmelidir.
13. Kamu kurumları arasında veri paylaşımı güçlendirilmeli ve yaşlılık alanında veri görünürlüğünün ve kullanımının artırılması için paydaşlarla bilgilendirme/tanıtım toplantıları yapılmalıdır.
14. Kamu kaynaklarının etkin kullanılması açısından mükerrer çalışmalar önlenmelidir.

Toplumsal ve Kuşaklararası Dayanışma

1. Yaşlı bireylere yönelik hizmet sunan farklı kurumların faaliyetlerinin verimliliği artırılmalı ve olay/vaka takibi açısından kurumlar arası koordinasyonu artıracak mekanizmalar oluşturulmalıdır.
2. Mevcut durumda engellilere ve yaşlılara yönelik hizmet veren Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünün, engellilerin ve yaşlıların ihtiyaçları ile müdahale yöntemlerinin farklı olması nedeniyle, ayrıştırılması, yaşlı hizmetleri için ayrı bir genel müdürlük kurulması, kurumsal sahiplenme açısından kolaylık sağlayacaktır.
3. Eğitim müfredatında yaşlanma ve kuşaklararası dayanışma konuları güçlendirilmelidir.
4. Evde bakım ile kurum bakımı arasında alternatif bir model olarak güvenli konut ve çevre uygulamaları geliştirilmelidir.
5. Medyada genç ve yaşlı kuşaklar arasındaki etkileşim örüntülerinin, yaşçılık/yaş ayrımcılığı (ageism) sorunu çerçevesinde iyileştirilmesini ve bu konuda olumlu ilişkilere dönüştürülmesini hedefleyen somut çalışmalar yürütülmelidir.
6. Yaşlıya bakım verenlerin hukuki statüleri tanımlanmalı, hak ve sorumlulukları netleştirilmelidir.
7. Yaşlıların hukuk hizmetlerine erişimi ve haklarının korunması için hukuki danışmanlık hizmetleri yaygın ve erişilebilir hale gelmelidir.
8. Bakım veren aileleri desteklemek amacıyla yerel dinamikler harekete geçirilmeli; çevresel düzenlemelerle yaşlıların bağımsızlığı desteklenmeli ve bakım yükünü azaltacak tedbirler yerel yönetimlerle birlikte planlanarak uygulanmalıdır.

9. Yaşlıya bakım verenlere yönelik psiko-sosyal destek mekanizmaları artırılmalı ve iyilik hallerini ölçen veri sistemleri güçlendirilmelidir.
10. Bakım verenlere yönelik eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri düzenlenmelidir.
11. Ev tasarımının kuşaklararası dayanışmayı ve kültürel yapıyı destekleyecek şekilde planlanmasına yönelik tedbirler alınmalıdır.
12. Aile buluşmalarını, kuşaklararası etkileşimi yaygınlaştırmak için sosyal ve ticari mekanların sayısının ve niteliğinin artırılması teşvik edilmelidir.
13. Gönüllülük çalışmaları, özellikle yaşlıların bağımsız yaşamlarını kolaylaştıracak biçimde bütüncül bir sistem içinde kurgulanmalı ve teşvik edilmelidir.
14. Bakım veren ailelerin yaşlılara yönelik hizmetlere erişimini kolaylaştıracak uygulamalar geliştirilmelidir.

YAŞILIK SÜRASİ

*Ulu çınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz*

**UZUN DÖNEM BAKIM HİZMETLERİ,
BAKIM GÜVENCE SİSTEMİ VE
FİNANSMANI**

KOMİSYONU

2. UZUN DÖNEM BAKIM HİZMETLERİ, BAKIM GÜVENCE SİSTEMİ VE FİNANSMANI KOMİSYONU KARARLARI 21-22 NİSAN 2026 – ANKARA

Komisyon Üyeleri

Moderatör: Doç. Dr. Nil Tekin

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İzmir Tıp Fakültesi

Raportör: İlknur Arslan Uğuz

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Koordinatör: Dr. Hatice Reyhan Özgöbek

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Avni Özkaya

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Behiç Bilen

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Damla Güler Demirtaş

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Defne Koyutürk

Darülaceze

Prof. Dr. Filiz Can

Geriatri Fizyoterapi Derneği Başkanı,

Gamze Altun

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Hurişah Aksakal

Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dernekleri Federasyonu (SADEFE)

Hüseyin Çelik

Sağlık Bakanlığı Emekli Müsteşar Yardımcısı

Prof. Dr. Meltem Gülhan Halil

Akademik Geriatri Derneği Başkanı

Mihriban Bildir

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Mustafa Ayvacı

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Prof. Dr. Nilüfer Acar Tek

Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü

Nurhan Parlak

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Doç. Dr. Onur Altuntaş

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü

Saliha Sasa

2. Nolu Baro

Prof. Dr. Sevgisun Kapucu

Geriatri Hemşireleri Derneği Başkanı

Prof. Dr. Türkan Yıldırım

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane SBF Sağlık Yönetimi Bölümü

Doç. Dr. Türken Çağlar

Hacettepe Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü

Dr. Vildan Kandemir Bütün

Sağlık ve Sigorta Yöneticiliği Derneği, Özel Huzurevleri Derneği

Vildan Kutay Bozkurt

Sosyal Güvenlik Kurumu

Dr. Yasemin Çekiçoğlu Kotan

Diyanet İşleri Başkanlığı

Prof. Dr. Zafer Çalışkan

Hacettepe Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü

Komisyon Kararları ve Önerileri

1. Bakım Hizmet Sunumuna ilişkin;
 - a. Bakım hizmet sunumuna ilişkin entegre ve bütünlük bir bakım hizmeti (bakım sistemi) sunmak üzere bir “Ulusal Temel Bakım Yasası” mevzuatı oluşturulmalıdır.
 - b. Bakım seviyeleri, tıbbi-fonksiyonel-sosyal (kırılganlığı da içeren) düzeylerine göre kurgulanmalı, bakım hizmet paketleri buna göre oluşturulmalı ve güncellenmelidir. Bakım uygulama seviyeleri kapsamı mobilite, bilişsel ve iletişim becerileri, davranışsal ve psikolojik sorunlar, öz bakım, hastalık veya tedavi kaynaklı gereklilikler ve yüklerle başa çıkma, sosyal işlevselliğe göre yapılmalıdır. Bakım ihtiyacı olan yaşlılar bu seviyelere göre bakım modeline yönlendirilmeli ve ihtiyaca göre modeller arası geçişler dinamik olmalıdır. Ayrıca sosyal bakım gereksinimleri dikkate alınmalıdır.
 - c. Bakım hizmetlerinin değerlendirilmesinde ve bakım seviyesine karar verilmesinde çalışacak ekip için “Bakım Değerlendirme Merkezi” (BaDeM) (Rehberlik Araştırma Merkezi-RAM benzeri) yapılandırılmalıdır. Bu birimler mevcut hizmet binalarının (Sosyal Hizmet Merkezi-SHM gibi) fiziki koşullarının uygun olması durumunda aynı binalarda yapılandırılabilir.
 - d. Bakım hizmetlerinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Evde bakım, gündüzlü bakım, geçici bakım, kurumsal bakım vb.) ve Sağlık Bakanlığı (1. Basamak Sağlık Hizmetleri, Sağlıklı Hayat Merkezleri, Evde Sağlık Hizmetleri, Palyatif Bakım, Sağlıklı Yaş Alma Merkezleri-YAŞAM vb.) ile yerel yönetimlerin tam entegrasyonu sağlanmalıdır.
2. Kamusal Bakım Sigortası’na ilişkin;

- a. Bakım hizmetlerinin sürdürülebilirliğini sağlamak üzere bakım güvence kapsamında zorunlu, hak temelli, kapsayıcı ve bakım seviyelerini (düzeylerini) esas alan bakım sigortası kurularak finansal sürdürülebilirlik ve finansal koruma sağlanmalıdır. Sosyal güvenlik sistemi içerisine entegre edilmiş bir bakım sigortası olmalıdır, mevcuttaki sosyal sigorta kollarından farklı ve bağımsız ayrı bir sigorta kolu olarak “Uzun Süreli Bakım Sigortası” (USBS) kurulmalıdır.
- b. Kamusal bakım güvence sistemi kapsamında kurulacak olan bakım sigortası sistemi Tamamlayıcı Sağlık Sigortası-TSS’de olduğu gibi özel tamamlayıcı bakım sigortası ile desteklenebilir.
3. Hizmetlerin etkin yürütülmesi amacıyla “Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü”nün teşkilat yapısının yeniden düzenlenerek “Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü” ve “Engelli Hizmetleri Genel Müdürlüğü” şeklinde ayrılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.
4. Evde bakım hizmeti, yerinde yaşlanma ve gündüzlü toplum temelli bakım modelleri geliştirilmelidir. Finansman modeli ile entegre edilmelidir.
5. Ailede bakım vereni destekleyen eğitim (ücretsiz sertifikasyon, danışmanlık vb.), kısa süreli bakım desteği (kısa süreli mola, tatil, çalışma izni, hastalık durumu dikkate alınarak) yanı sıra isteğe bağlı sigortada prim teşviki, bakım veren kişiye gerektiğinde bakım alanında istihdam gibi tedbirler sağlanmalıdır.
6. Profesyonel bakım hizmeti sunucularının ve bakım verenlerin (formel-enformel, gönüllü) eğitim ve denetimi için gerekli yapılandırmalar için bakım özelinde Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü (TÜSKA) ile iş birliğine gidilmeli veya Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından benzeri bağımsız denetim mekanizması oluşturulmalıdır.
7. Uzun süreli bakım sigortası geri ödeme modeli için Medikal-Ulak (MEDULA) benzeri sistem kurulmalıdır.
8. Tele-sağlık, tele-bakım-eğitim-rehabilitasyon-izlem, yapay zekâ, dijital izleme sistemleri ve bakım teknolojileri kamu-sanayi-üniversiteler-STK iş birliği ile geliştirilmeli ve yaygınlaştırılmalıdır.

9. Yerel yönetimler, STK'lar, gönüllüler, akademi, bakım kooperatifleri ve özel sektör bakım sisteminde etkin rol almalıdır.
10. Bakım hizmetlerine erişimin artırılması epidemiyolojik ve coğrafi temelli ihtiyaca dayandırılmalıdır.

*Ulu çınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz*

○ AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA
KOMİSYONU

3. AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA KOMİSYONU KARARLARI 21-22 NİSAN 2026 – ANKARA

Komisyon Üyeleri

Moderatör: Prof. Dr. Ayşe Canatan

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sosyoloji Bölümü

Raportörler: Çağla Vural Morkoç

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe Türten Kaymaz

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hemşirelik bölümü

Koordinatör: Bülent Karakuş

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Prof. Dr. Dilek Aslan (1.Gün)

Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

Prof. Dr. Selda Başar

Gazi Üniversitesi, SBF Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

Prof. Dr. Gamze Ekici Çağlar

Hacettepe Üniversitesi Ergoterapi Bölümü

Prof. Dr. Öznur Özdoğan (1.Gün)

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Doç. Dr. Mualla Yıldız

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. İsmail Tufan

Muş Alparslan Üniversitesi

Prof. Dr. Şeyda Yıldırım

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Doç. Dr. Özlem Bizpınar Munis

Türkiye Alzheimer Derneği

Doç. Dr. Ayşe Hümeysra İslamoğlu

Marmara Üniversitesi

Dr. Emin Çetinbaş

Millî Eğitim Bakanlığı

Zeynep Şanlı Adanalı (1.Gün)

Yeşilay

Koray Ortakçı (2.Gün)

Yeşilay

Halime Karabulut

Diyanet İşleri Başkanlığı

Semiha Armağan

Seyranbağları Huzurevi YBRM Aktif Yaşam Merkezi

Seyfi Küçükşahin

Gençlik ve Spor Bakanlığı

Ayşegül Aydın

Gençlik ve Spor Bakanlığı

Seda Göz

Kültür ve Turizm Bakanlığı

Cemile Yılmaz Kolat

Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü

Hande Hacımahmutoğlu

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Ayşe Çavuş Oğuz

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Komisyon Kararları ve Önerileri

Sağlık

1. Her yaşlı bireyin önleyici, tanı koyucu, tedavi edici ve rehabilitasyon hizmetlerine erişiminin güvence altına alınması; bu süreçte sosyal, ekonomik ve yapısal engellerin kamusal sistem eliyle ve STK, meslek örgütü, üniversite, yerel yönetim gibi tüm bileşenlerin

katkısıyla giderilmesi için mevcut mekanizmaların güçlendirilmesi ve eksikliklerin kısa, orta ve uzun vadeli bir takvimle kapatılmasının öncelik olarak belirlenmesi gerekmektedir.

2. Koruyucu, önleyici ve tedavi edici sağlık hizmetlerine erişimde kurumlar arası iş birliği sağlanmalıdır.
3. Yaşlı bireylerde ihmal-istismar bulguları ve bildirimi için tüm sağlık çalışanları eğitilmeli ve farkındalıklarının geliştirilmesi için etkinlikler düzenlenmelidir.
4. Aile hekimliklerinde demans, KOAH vb. yaşlılıkta sık görülen kronik hastalıkların taramaları zorunlu hale getirilmelidir.
5. Mevcut tele-tıp sisteminin kullanımı arttırılmalıdır; ihtiyaç duyan yaşlının randevu oluşturmaya evde sağlık hizmeti üyeleri refakat etmelidir. Tele-tıp hizmetleri hekimler için cazip hale getirilmelidir.
6. Yaşlı bireylere yönelik süreçlerde beslenme ve fiziksel aktivite konularına yer verilmelidir.
7. Tele-nütrisyon değerlendirmesi ile yaşlının beslenme durumu izlenmelidir.
8. Bakım verenler disfajili hastada besleme konusunda eğitilmelidir.
9. Yaşam merkezlerinde yürütölen geriatrist-gerontolog iş birliği diğör alanlara eklenmelidir.
10. Birinci basamakta (ASM'lerde) "Aktif Yaşlanma İzlem Sistemi" oluşturulmalıdır. 65 yaş ve üzeri bireyler için yılda en az bir kez: Fonksiyonel durum (ADL/IADL), Beslenme (MNA), Düşme riski, Kognitif tarama (Mini-Cog) ile "Yaşlı izlem formu" zorunlu hale getirilmelidir.
11. E-nabız'a "aktif yaşlanma modülü" eklenerek izlemler kayıt altına alınmalıdır. Aile sağlığı merkezi personelinin; testleri yapacak personelin tanımlanması, testlerin yapılması ve yorumlanması konularında eğitimi sağlanmalıdır.
12. Polifarmasinin (çoklu ilaç kullanımı) yönetiminde, reçete kaskadının önlenmesi, yaşlının ilaç etki ve yan etkilerinden korunması için MERSİS'de yakın zamanda benzer grup ilaç reçete edilmişse

hekimin ekranında “aynı ilaç uyarısı” belirmesini sağlayacak yazılım sistemi oluşturulmalıdır.

13. 70+ bireylerde rutin demans ve kognitif sağlık taraması yapılmalıdır.
14. Yaşlı bireylere erken evre demansta takip cihazı hekim kurulu raporu ile SGK kapsamında ücretsiz sağlanmalıdır.
15. Geriatrik rehabilitasyon ekipleri mobil hale getirilmelidir. Bu ekipte Fizyoterapist yer almalıdır.
16. Verilecek hizmetler yaşlının kapasitesine göre kategorize edilmelidir.
17. ASM’lerde mevcut yapı içinde kurumlar arası entegrasyon geliştirilmelidir. Sağlığın bütüncül olarak ele alınması gerektiği düşüncesi ile ASM’lerde multidisipliner bir kadro oluşturulmalı ve bu kadroda sosyal hizmet uzmanı, psikolog ve diyetisyen gibi meslek elemanları yer almalıdır.
18. ASM’ler köylerde yaygınlaştırılmalıdır.
19. ASHB tarafından hayata geçirilen ASDEP yeterli personel ile aktifleştirilmeli ve ev ziyaretleri yapılmalıdır. Ergoterapistler de ev ziyaretleri için istihdam edilmelidir.
20. Sadece tıbbi müdahale değil, aynı zamanda önleyici çalışmalar ve sosyal çevre bakımını da sağlayacak yaşlı bakım ekipleri oluşturulmalıdır.
21. Yaşlıya sunulan eczacılık hizmetleri, geriatric eczacılık faaliyetleri kapsamında uygulanmalıdır.

Toplumsal Katılım

1. Aile içinde bakım ele alınarak aile içinde “yaşlı bakımın ilkeleri” oluşturulmalı ve kuşaklararası bağlar güçlendirilmelidir.
2. Yerel yönetimler aktif yaşlanmada daha yaygın yer alarak bölgelerindeki yaşlı bireyler için gerekli destekleri vermelidir. Örneğin, yaşlı bireylere gerektiğinde yerel yönetimler tarafından refakatçi sağlanmalı, sürekli veya geçici olarak gerekli hizmetler sunulmalıdır.

3. Yaşlı bireylerin sağık hizmetine erişebilirliğini kolaylaştırmak, dijital engelleri aşmak kapsamında (MHRS randevu, ilaç yazdırma vb. konularda) sosyal hizmet uzmanı, gerontolog vb. uzmanlar “hizmete erişimi kolaylaştırıcı” olarak yer almalıdır.
4. Özellikle yaşlılık döneminin hemen öncesinde kentten kıra göç teşvik edilerek ve köye dönüş programları hazırlanarak fiziksel hareketsizliğin, kentin getirdiğı kısıtlamaların önüne geçilerek aktif ve sağıklı yaşlanma projeleri hayata geçirilmelidir.
5. TOKİ uygulamalarında “yerinde aktif yaşlanma” kavramı göz önünde bulundurulmalıdır. TOKİ tip projelerinde cami, okul, pazar yeri vb. toplumsal alanlara yer verildiğı gibi “aktif yaşam merkezleri” de TOKİ tip projeleri içinde kolay ulaşılabilir alanlarda yer almalıdır.
6. Sanal müze gezileri, Kültür ve Turizm Bakanlığının uygulamalarının tanıtılması ve bilgilendirmeleri yaygınlaştırılmalıdır.
7. Yaşlı hak ve yükümlölükleri konusunda toplumun her kesimi bilgilendirilmelidir.
8. Muhtar, öğretmen, imam, site yöneticisi bölgesindeki yaşlıyı tanımalı ve ihtiyaçlarının belirlenmesinde rol almalıdır.
9. Yeşilay ile huzurevi vb. kuruluşların iş birliğı-teması artırılmalıdır.
10. Yaşlılık algısı kitaplarda olumlu bir biçimde ele alınmalıdır. Değerler algısı içinde örtük programlar ile sağılanmalıdır. Bu konuda MEB’in ilkokul kitaplarını gözden geçirmesi, çocuk kitaplarının denetimden geçirilerek okuyucuya ulaşması sağılanmalıdır.
11. Tazelenme üniversiteleri yaygınlaştırılmalıdır, bu üniversiteler öğrencilerin algısını olumlu yönde iyileştirmelidir. Yaşlılık algısını olumlu hale dönüştürmek için eğitim fakültesi öğrencilerinin yaşlılık, sağıklı-aktif yaşlanma konularında eğitimleri önceliklendirilmelidir. Bu mezunlar vasıtasıyla ilkokullardaki yaşlılık algısı iyileştirilmelidir.
12. Kültür ve Turizm Bakanlığının konuşan kitaplık (sesli kitap), e-kitap ve diğeri dijital uygulamaları kullanılmalıdır.

13. Kültür ve Turizm Bakanlığının “yaşayan kültür hazineleri-zanaatkarlar”  d lleri sürdürülmelidir. Genç-kuşak ve ustalar bir araya getirilerek kuşaklararası karşılıklı kültür aktarımı sağlanmalıdır.
14. ASHB ile Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında yapılacak ortak çalışmalarla yaşlı bireylere yönelik hizmetlerin planlanması ve geliştirilebilmesi için üç bakanlığın hizmetleri ve içeriklerine uygun ortak model çalışmaları ve projeler oluşturulmalıdır.
15. Kültürel mirasın korunması ve sürdürülmesi ile ilgili genç-yaşlı kuşak karşılıklı kültür aktarımı çalışmaları yapılmalıdır.
16. Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı halk kütüphanelerinde, yaşlı birey ve ailelerine yönelik olarak kültürel ve sosyal kütüphane etkinlikleri düzenlenmelidir.
17. Kamu kurumlarının mevcut spor merkezleri yaşlıların kullanımına açılmalıdır ( rneğin; Gençlik ve Spor Bakanlığı spor merkezleri).
18. Gençlik merkezleri tüm Türkiye’de kırsal ve kentsel bölgelerde yaygın şekilde bulunmaktadır. Yeni merkezlerin açılması yanında bu merkezlerde, gençlerin kullanmadığı saatlerde yaşlı bireylerin kullanımı artırılmalıdır. Her yaş grubuna ayrı merkez yerine, aynı merkezde her nesil insanın bulunması sağlanmalıdır. Gençlik merkezleri yaşlı bireylerin kullanımına uygun şekilde planlanmalı ve kuşaklararası etkileşim sağlanmalıdır.
19. Gençlik spor merkezlerinde yaşlılıkla ilgili konular anlatılmalıdır.
20. Egzersiz yapmanın sağlıklı ve aktif yaşlanmanın önemli bir parçası olduğunun çocuklara ve gençlere anlatılarak farkındalık sağlanmalı ve bu şekilde sağlıklı yaşlanmanın temeli oluşturulmalıdır.
21. Değer odaklı manevi bakım/ destek programının işlendiği manevi bakım/destek dersi; tazelenme  niversiteleri, sağlık bilimleri fakültelerinin gerontoloji bölümleri ve yaşlı bakım meslek yüksekokulu müfredatına eklenmelidir.
22. Yaşlı bireylerin manevi dayanıklılığını arttıracak yayınlar hazırlanmalı ve onlara ulaştırılmalıdır.

23. İlahiyat fakültelerinin ders programlarına yaşlılık sosyolojisi ve yaşlılık psikolojisi dersleri eklenerek mezunların yaşlı bireyleri daha kolay anlaması sağlanmalıdır.
24. Yaşlı bireylerin akran dayanışması desteklenmelidir; manevi dayanıklılık için akran desteği olan kendine yetebilen yaşlı bireylere ihtiyaç temelinde destek sağlanmalıdır. (Örneğin, akranlarıyla buluşma etkinliğine gidecek yaşlı bireylerin ulaşımını planlamak, sağlamak, kolaylaştırmak gibi.)
25. Yaşlı bireylerin sevdiği ve istediği, kişiye özel planlanmış aktiviteler yapabilmesi ve üretkenlik becerilerinin geliştirilmesi için olanaklar sağlanmalıdır.
26. Yeti yitimi olan ve engelli yaşlıların toplumsal katılımını arttırmak için etkili olan yaşlı dostu şehirler yaygınlaştırılmalıdır.
27. Toplumsal katılımda YADES projesi etkin şekilde kullanılmalıdır.
28. Yaşlı bireylerin yaşadığı yere (mahalle, cadde, sokak, köy vb.) ilişkin risk haritası oluşturulmalı ve hizmetler buna göre planlanmalıdır. Risk haritalarına uygun olarak aktif yaşam merkezlerinde programlar oluşturulmalıdır.
29. Gündüz bakım merkezlerinin sayısı artırılmalıdır. Bu merkezlerin varlığı hakkında bilgilendirmeler vatandaşlara farklı iletişim kanalımdan duyurulmalıdır.
30. Bebeği olan annelere verilen süt izni hakkı gibi; yaşlı anne-babasına bakan kişilere de saatlik bakım izni verilmelidir.
31. Kurumlar arası iş birliğiyle “Aktif Yaşam Merkezleri” her mahallede yaygın biçimde hayata geçirilmelidir. Farklı kurumlarda farklı merkez adları ile yürütülen hizmetler iş birliği, ortak planlama ve entegrasyon ile birleştirilmeli ve aktif yaşam merkezleri yaygınlaştırılmalıdır.
32. Sağlıklı yemek hizmetlerinin kendi yemeğini yapamayan engelli ve yeti yitimi olan yaşlı bireylere ulaştırılmasının iyi uygulama modeli oluşturulmalıdır. Özellikle yalnız yaşayan yaşlı bireylere ulaşmak için muhtarlıklar, site yönetimleri ve apartman yöneticileri aracılığıyla mikro topluluklarda farkındalık çalışmaları yürütülmelidir.

33. Yalnız yaşayan yaşlı bireylerin izlemi ve topluma katılımı için erken emekliler, komşular, ev kadınları, esnaf odaları ve yaşlının arkadaşı gibi gönüllü destek sistemleri oluşturulmalıdır.
34. Halk eğitim merkezlerinde kurs programlarına engelli yaşlıların davet edilmesi; ürettikleri ürünlerin kent merkezlerinde satılması gibi projelere katılımları kolaylaştırılmalı ve sağlanmalıdır. Halk eğitim merkezlerindeki bu gibi üretim faaliyetleri yaygınlaştırılmalıdır.
35. Engelli yaşlı bireyler için dijital platformlarda aktivite programları sunulmalıdır.
36. Aktif yaşlanmanın önemli bir boyutu olan gönüllülük çalışmaları ve mekanizmaları konularında toplumsal farkındalık çalışmaları yapılmalı ve var olan gönüllülük girişimleri desteklenmeli ve güçlendirilmelidir.
37. Sivil toplum örgütü üyeliği her yaş grubunda teşvik edilmeli ve gönüllülük faaliyetleri artırılmalıdır. Yaşlı bireylerin oluşturduğu gönüllülük faaliyetleri teşvik edilmelidir.
38. Gençlik merkezlerinde yaşlı bireylere gönüllü eğitici olarak yer verilmelidir.
39. Yaşlı bireylerin içinde bulunduğu iyi uygulama örnekleri ödül törenleri ile paylaşılmalı ve farkındalık artırılmalıdır.

Güvenlik

1. Yayılar için yeşil ışıktaki geçiş süresi yaşlı bireyin yürüme hızı ve yolun genişliği temel alınarak ayarlanmalıdır.
2. Yaşlı bireylerin yaşadığı site, apartman ve müstakil evler, site ve apartman yöneticisi ile muhtar tarafından izlenmeli, güvenliklerinin yeterli olup olmadığı araştırılmalıdır.
3. Yaşlının yaşadığı evlerde kamerasız akıllı sensörler, imdat butonları ücretsiz kurulmalıdır.
4. Yaşlı bireyler kendileriyle ilgili karar süreçlerine dahil edilmelidir. Yaşlı bireylerin ihtiyaçlarına ilişkin karar alma mekanizmalarında yaşlı temsiliyeti güçlendirilmeli; yaşlı bireylerden oluşan grupların

- ve yaşlı STK'larının yaşlılarla ilgili karar alma süreçlerine katılımı artırılmalı, bu kesimlerden alınan destek geliştirilmelidir.
5. Afet gerontolojisi modeli oluşturulmalı; bu model kurumlar tarafından dikkate alınarak risk bölgelerinde alt yapılar oluşturulmalıdır. Afet olduğunda yaşlı bireylere ulaşmak destek sağlamak, acil ihtiyaçların belirlenmesi gibi konularda yapılması gerekenler belirlenmelidir.
 6. Yaşlı bireylere sunulacak tüm hizmetler erişilebilirlik kapsamında planlanmalı ve sunulmalıdır.
 7. Kentlerde ve kırdaki çevre düzenlemeleri, ev içi mimari tasarımlar yaşlılık çalışan uzmanlarla birlikte yapılmalıdır. Aydın Nazilli'de 2010 yılında ASHB, Aydın Valiliği ve Nazilli Belediyesi iş birliği ile yapılan "yaşlı model ev" örneği yaygınlaştırılmalı ve tasarımlarda temel alınmalıdır.
 8. Yaşlı bireylerin iç turizmde daha fazla yer almalarının artırılması ve yurtdışından gelecek yaşlı turistler için "yaşlı model ev" uygulamasının konaklama merkezlerinde otellerde kullanılmasını artıracak ve özendircek teşvikler Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından oluşturulmalıdır.
 9. Yaşlı bireylerin bağımlılıkla mücadelede başarı oranı %80; ancak bağımlılık tamamen iyileşmemektedir. Bu nedenle ömür boyu izlem gerektirir. Arınma sonrası sosyal entegrasyon çalışmaları ve tıbbi desteğin sürdürülmesi gerekmektedir. Bu aşamada huzurevleri vb. kurumlarda yaşayan bağımlı yaşlı bireyler için Yeşilay ile temaslar artırılmalıdır. Yeşilay'ın kamu spotları TV kanallarından gündüz saatlerinde yayınlanmalıdır.
 10. Yaşlılık farkındalığının işlendiği TV programlarında yaşlıyı acınacak halde sunan programlara ve bu programlarda kullanılan fon müziklerine düzenleme getirilmelidir.
 11. Yaşlı bireylerin başarı hikayelerine yer veren TV programları artırılmalıdır.

Uzun Süreli Bakım

1. Yaşlı bireylerin tamamının önleyici, tanı koyucu, tedavi edici ve rehabilitasyon hizmetlerine erişiminin sağlığın sosyal, ekonomik, yapısal, politik, dijital, ticari belirleyicileri dikkate alınarak güvence altına alınması; sosyal, ekonomik ve yapısal engellerin kamusal sistem eliyle — STK, meslek örgütü, üniversite, yerel yönetim gibi tüm bileşenlerin katkısıyla — giderilmesi için mevcut mekanizmaların güçlendirilmesi ve eksikliklerin kısa, orta ve uzun vadeli bir takvimle giderilmesinin öncelik olarak belirlenmesi gerekmektedir.
2. Yaşam durumu teorisi temelinde yaşlının genel durumunu tanımlayıcı/tespit edici çalışmalar yapılmalıdır.
3. Bakımda olumlu dil kullanımı sağlanarak bakım güçlendirilmelidir (tahammül yerine sabır; kayıp yerine vefat vb.).
4. Kamu eliyle ve hakçalık/hakkaniyet bazında hizmet sağlanmalıdır.
5. ASHB il müdürleri, sosyal hizmet uzmanları, sosyologlar, gerontologlar ve ilgili meslek mezunları arasından atanmalıdır.
6. Gerontologlar da ASHB’de yaşlılarla ilgili birimlerde istihdam edilmelidir.
7. “Aktif yaşlanma” bireylerin nasıl yaşlanmak istediğine göre planlanmalıdır. Japonların “slow aging” (yavaş yaşlanma) yaklaşımı gibi ulusa özgü modeller geliştirilmelidir.
8. YÖK’ün bakım teknikerliği öğretim müfredatı standart hale getirilmelidir.
9. Hemşireler için hemşirelik bölümlerinde oluşturulacak “Demans Bakım Hemşireliği” sertifika programı (en az 40 saatlik) ile demanslı bireye bakım verecek hemşirenin eğitimi sağlanmalıdır. Bakım evlerinde/huzurevlerinde demanslı bireye bakım veren ile sağlıklı yaşlıya bakım veren hemşire farklı olmalıdır.
10. Demanslı yaşlıya bakım özellikli alan (yoğun bakım hemşireliği gibi) olarak düşünülüp daha yüksek maaş verilebilir; bu durum hemşirelere kariyer fırsatı olarak sunulmalı; böylece demans bakımı istendik bir iş statüsüne kavuşturulmalıdır.

11. Kamuda çalışan personele yaşlı anne-babaya bakım sürecinde anne-babasının bulunduğu şehre tayin olanağı sağlanmalıdır.
12. Alzheimer yaşam merkezlerine standartlar getirilmelidir.
13. Alzheimer yaşam merkezlerinde yaşlı bireylerin zihinsel ve fiziksel fonksiyonel kapasitesine uygun fiziksel etkinlikler klinik bilgi ve deneyim sahibi fizyoterapistler tarafından planlanmalı ve uygulanmalıdır.
14. Eğiticilerin eğitimi, programları ile hizmet standardı sağlanmalıdır.

*Ulu çınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz*

**YAŞLI GİRİŞİMCİLİĞİ VE
İSTİHDAMI, GÜMÜŞ EKONOMİ,
DİJİTALLEŞME**

KOMİSYONU

**4. YAŞLI GİRİŞİMCİLİĞİ VE İSTİHDAMI, GÜMÜŞ
EKONOMİ, DİJİTALLEŞME KOMİSYONU KARARLARI
21-22 NİSAN 2026 – ANKARA**

Komisyon Üyeleri

Moderatör: Prof. Dr. Oya Hazer

Hacettepe Üniversitesi

Raportör: Amine Gökbaş

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Koordinatör: Gülşah Önaçan Uzun

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Ertan Erdoğan

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Zeynep Karakoca

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Prof. Dr. Şenay Gökbayrak

Ankara Üniversitesi

Öğr. Gör. Dr. Didem Demir Erbil

Ankara Üniversitesi Bala MYO

Doç. Dr. Emel Memiş

Ankara Üniversitesi

Öğr. Üyesi Furkan Ulusal

19 Mayıs Üniversitesi

Prof. Dr. Yeter Kitiş

Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Mine Uyanık

Hacettepe Üniversitesi

Mustafa Cengiz Copelli

Üretken Bilge Yaşlılar Derneği

Enes Dayan

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Cemil İlbaş

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü

Emre Çakırşen

Sosyal Güvenlik Kurumu

Zeliha İlhan Doymuş

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

Tufan Kara

Türkiye İş Kurumu

Hasan Tevfik Şenli

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Oğuz Mete

Ticaret Bakanlığı

Murat Güzel

Tarım ve Orman Bakanlığı

Hamza Alper Doğru

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi

Başkanlığı (KOSGEB)

İbrahim Konuk (1. Gün)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Mustafa Daşçı

Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD)

Çetin Olgun

Memur-sen

Fatma Şahiner

Memur-sen

Komisyon Kararları ve Önerileri

Emeklilik Sonrası Çalışma ve Esnek İstihdam Modelleri

1. Yaşlı bireylerin yetenekleri doğrultusunda yeni istihdam modelleri (sosyal kooperatifler ve diğer sosyal girişimler) geliştirilmelidir.
2. İş yaşamı sonrası sürece geçiş kademeli olarak (esnek çalışma, yarı zamanlı, kısmi çalışma) planlanmalıdır. Zorunlu bir uygulamadan ziyade isteğe bağlı bir uygulama olmalıdır.
3. İstihdam gereksinimi olan yaşlılar ile yeni iş olanaklarını buluşturan bir sistem geliştirilmelidir.
4. Yaşlı istihdamı bakımından zanaatkarlığın ve usta-çırak ilişkilerinin devamını sağlayacak yerel düzeyde bölgesel politikalar oluşturulmalıdır. Farklı bölgelerde farklı zanaatkarlıklar geliştiğinden bölgelerin ayrı değerlendirilmesi daha doğru olacaktır.
5. Kamu eliyle bakım alanında yaşlı istihdamı yaratıcı yatırımlar gerçekleştirilmeli, bakım personeli açığını karşılayacak politikalar oluşturulmalıdır. Bakım ihtiyaçlarını karşılamak bakımından 55 yaş ve üzeri bireylerin rol alması sağlanmalı; bu alanda istihdamları üzerine politikalar oluşturulmalıdır.
6. İŞKUR'un işe yerleştirme programları yaşlılara göre uyarlanmalıdır. Yaşlı dostu programlar geliştirilmelidir. İş ve meslek danışmanlarının yaşlılara yönelik hizmet modeliyle hizmet vermesi sağlanmalıdır.
7. Yaş baremi ile ilgili iyileştirmeler yapılmalıdır. Örneğin ticari araç kullanma yaşı (genel itibarıyla tüm lojistik sektöründe yaş baremi artırılmıştır, taşıma kooperatifleri de bu kümeye dahildir)

69'a çıkarılmıştır. İstihdam açısından sağlık koşullarını karşılamak kaydıyla yaş sınırı arttırılabilir.

8. Yaşlı istihdamına ilişkin hibe programlarının arttırılması sağlanmalıdır.
9. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında yaşlı istihdamının desteklenmesi sağlanmalı, program bilinirliği arttırılmalıdır.

Gümüş Ekonomi ve Yaşlı Girişimciliğinin Desteklenmesi

1. Yaşlı girişimciliğini destekleyici teşvik programları hazırlanmalıdır (KOSGEB, Kalkınma Ajansları, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, Sivil Toplum Örgütleri, kaymakamlıklar ve valilikler aracılığıyla yaygınlaştırılmalıdır).
2. Teşvik programlarının tasarlanmasında kullanılan kriterler bölgesel farklılıklar, sosyoekonomik ve demografik özellikler dikkate alınarak düzenlenmelidir.
3. Sosyal Kooperatifçilik (kırsal, kentsel) mevzuat çalışmaları tamamlanmalıdır.
4. Yaşlılara yönelik kooperatifçilik, girişimcilik programları kamu tarafından desteklenmelidir.
5. Ticaret Bakanlığı desteklerinde temel alınan puanlama sisteminde/ cetvelinde yaşlıları avantajlı kılacak iyileştirmeler yapılmalıdır.
6. Yaşlılara yönelik KOSGEB destekleri arttırılmalı, görünürlüğü sağlanmalıdır.
7. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından halihazırda geliştirilmiş olan gümüş ekonomi mali destek önerisi bilinirliği arttırılmalıdır.

Finansal Okuryazarlık ve Ekonomik Güvence

1. Finansal okuryazarlık eğitimleri yaygınlaştırılmalıdır.
2. Kurumlar arası iş birliği içerisinde emekliliğe hazırlık programları kapsamında finansal okuryazarlık ve dijital okuryazarlık eğitimleri düzenlenmelidir.

3. Finansal okuryazarlık eğitimlerini tamamlayan gençlerin yaşlılara eğitim vermesi yönünde bir modelleme yapılmalıdır.
4. Yaşlı girişimciliği, yaşlı istihdamı, gümüş ekonomi ve dijitalleşme konularında farkındalık ve görünürlük çalışmaları sosyal medya, televizyon gibi araçlarla yaygınlaştırılmalıdır.

Mentorlük ve Kuşaklararası Bilgi Aktarımı

1. Hizmet içi eğitimlerde kurum hafızasının aktarılması ve nesiller arası köprü kurulabilmesi adına emekli kişiler deneyim, tecrübe paylaşımında bulunmalı, mentorlük yapılmalıdır.

Dijital Uçurum ve Dijital Okuryazarlık

1. Yaşlı bireylere toplu yaşam alanlarında teknoloji, dijital okuryazarlık eğitimleri verilmelidir (Örneğin belediyeler, muhtarlık, halk eğitim merkezleri, ilgili bakanlıkların saha merkezleri, lokaller vb. aracılığıyla eğitimler verilebilir).
2. Dijitalleşme ve teknolojiye ilişkin eğitim ve farkındalık programları düzenlenmelidir.

Dijital Teknoloji ile Toplumsal Katılım ve Yaşam Kalitesi

1. Bankalar tarafından bankacılıkla ilgili dijital kanalların kullanımına yönelik eğitimler verilmelidir.
2. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı bünyesinde yaşlılara doğrudan temas eden personele dijital okuryazarlık, siber güvenlik gibi konularda eğitim verilmelidir. Söz konusu eğitimleri alan personel saha ziyaretlerinde yaşlı bireyleri bilgilendirmeli ve onlara rehberlik yapmalıdır.

Yaşlı Dostu Teknolojiler ve Yeni Hizmet Modelleri

1. Acil çağrı butonu gibi temel yaşlı dostu teknolojiler gerekli koordinasyon sağlanarak kamu ve yerel yönetim iş birliğiyle ücretsiz bir şekilde sunulmalıdır.

2. Yaşlılara hizmet verecek teknolojilere ilişkin projelerin üretilmesi (Örn. TÜBİTAK iş birliği ile) ve ar-ge çalışmalarının yapılması sağlanmalıdır.
3. Akıllı sağlık sistemleri yaygınlaştırılmalıdır.
4. “Destekleyici Teknolojiler” (Asistif teknolojiler) ile yaşlıyı kuvvetlendirme, yaptığı işi kolaylaştırma bu şekilde yapamadığını işleri yapabilmelerine olanak sağlayarak yaşlı istihdamında artış sağlanmalıdır.

Dijital Güvenlik ve Riskler

1. Dijital okuryazarlık, siber güvenlik ve güvenli internet kullanımı konularında bir kamu spotu hazırlanmalıdır.
2. Yaşlılar özelinde siber güvenlik strateji belgesi oluşturulmalı ve uygulamaya geçirilmelidir.

*Ulu çınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz*

**YAŞLI DOSTU KENTLER VE
MEKANSAL DÜZENLEMELER
KOMİSYONU**

**5. YAŞLI DOSTU KENTLER VE MEKANSAL DÜZENLEMELER
KOMİSYONU KARARLARI
21-22 NİSAN 2026 – ANKARA**

Komisyon Üyeleri

Moderatör: Prof. Dr. Aylin Görgün Baran

Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri (Emekli)

Raportör: Gamze Feyzioğlu

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Koordinatör: Başak Kalender

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Prof. Dr. Gülüşan Özgün Başıbüyük

Akdeniz Üniversitesi Gerontoloji Bölümü /Tazelenme Üniversitesi

Prof. Dr. Güzin Türel

Kıbrıs Aydın Üniversitesi

Dr. Yasin Tekeci

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane SBF Ergoterapi Bölümü

Prof. Dr. Mehmet Enes Gökler,

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Halk Sağlığı TÜSEB Halk Sağlığı ve Kronik Hastalıklar Bölümü

Doç. Dr. Hicran Hamza Çelikyay

Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Nihal Arda Akyıldız

Balıkesir Üniversitesi Mimarlık Bölümü

Doç. Dr. Nimetcan Mehmet Orhun

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi

Dr. Deniz Çağlayan Gümüş

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Nurdan Aslan

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Ankara Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü

İlknur Kayın Taşyurt

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

Turan Uzun

Altındağ Belediyesi

Zeynep Derviş

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Komisyon Kararları ve Önerileri

Mevzuat Düzenlemeleri

1. 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 42. Maddesinin yaşlıları da kapsayacak şekilde güncellenmeli ve buna göre mevzuatta engelli sözcüğünün geçtiği maddelere “yaşlı/yaşlılar” ifadesi de eklenmelidir.
2. Bakanlıkça denetim mekanizmaları daha işlevsel hale getirilmelidir.
3. Kamu kullanımına açık binalar, açık alanlar ve toplu taşıma araçlarının erişilebilirlik belgesi alması sağlanmalıdır.
4. Yaşlı dostu kentler için “ayrı bütçe kodu” oluşturulmalı ve belediyeler mali yönden desteklenmelidir.

Uygun Kent Tasarımları, Akıllı Kent ve Çevre Düzenlemeleri

1. Yavaş/sakin kentler uygulaması yaygınlaştırılmalıdır (Özellikle nüfus kriterini sağlayan kentlerde).
2. Afet ve iklim krizine ilişkin dirençli kentler oluşturulması ve bunun sürdürülebilirliği sağlanmalıdır.

3. Kentteki kamu ve yerel yöneticiler tarafından yaşlılara verilecek hizmetler için bir yönetim anlayışının yaşama geçirilmesi sağlanmalıdır.
4. Kaldırımların, yaya geçitlerinin, durak ve otoparkların erişilebilir olması için belediyeler gerekli çalışmaları yapmalıdır.
5. Demansı olan ya da mental kapasitesi azalan yaşlılar için kaybolmayı önleyecek GPS destekli “akıllı bantlar” ücretsiz olarak reçetelendirilmelidir.
6. Trafik ışıklarında karşıdan karşıya geçme süresi yaşlılara uygun şekilde düzenlenmeli ya da buton konularak yaşlının geçiş hakkı sağlanmalıdır.
7. Akıllı ulaşım sistemlerinde yaşlılara özel sesli buton sistemi yerleştirilmelidir.
8. Kamusal tuvaletlerin sayısı arttırılmalı ve tuvaletlerin temizliği, bakım ve onarımı sürekli olarak sağlanmalıdır.
9. Kültürel peyzajın terapötik mimariyi (iyileştiren mimari) destekleyerek yeniden üretilmesi; şıfahı bitkilerden, suyun sesinden, bitkisel kokuların etkisinden yararlanmak üzere yaşlılara uygun mekanlar tasarlanmalıdır.
10. Yaşlılar için sosyal izolasyonu önleyen park-bahçe, kafe, restoran gibi sosyal alanlar tasarlanmalıdır.
11. Bakanlık ve belediye iş birliği ile “Yaşlı Dostu Kent”e ilişkin indikatörler belirlenmeli ve bu indikatörlere göre sık sık kontroller sağlanmalıdır.
12. Akıllı kentler çerçevesinde kentin uygun mekanlarında akıllı butonların süresi arttırılmalıdır.
13. Yaşlı bireyler, dirençli kentler konusunda sahip oldukları kültürel değerleri koruyacak şekilde bilgilendirilmelidir.

Yaşlılara Uygun Konut Düzenlemeleri

1. Yaşlının yerinden edilmemesi ve aidiyet duygusunun kesintiye uğramaması için yakınlarının yanındaki konutlarda yaşamalarını sağlamak amacıyla düşük faizli konut kredisi (kiralama veya ev sahibi olma durumunda) desteği sağlanmalıdır.
2. Yaşlı-emekli konutları modeli geliştirilmelidir (İngiltere örneği). Konutların en fazla üç katlı ve Bakanlık mevzuatındaki kriterlere uygun bir biçimde düzenlenmesi sağlanmalıdır.
3. Günlük işlerini kendisi yapabilen yaşlılar için ihtiyaçlarını karşılayabilmek üzere yürüme mesafesinde olacak şekilde market, eczane, tıp merkezi, mağaza vb. gibi yerlerin çevre düzenlemeleri yapılmalıdır.
4. Şu anda mevcut olan 1+1 lüks konutlar yerine sosyal konut olarak 1+1 ve stüdyo tipi konutların inşa edilmesi ve yaşlılara sosyal konut olarak kiraya verilmesi ya da satın almak isteyenlere uygun şartlarda kredi sağlanmalıdır.
5. Geniş aile modeline yönelik yaşlının ve bakımını üstlenen aile üyesinin yaşamını kolaylaştırmak üzere birbiri ile bağlantılı konutlar inşa edilmelidir.
6. Denetimlerinin sağlanması şartıyla üniversite öğrencilerin konaklama sorununda yaşlıların yanında kalmaları sağlanarak hem yaşlıya hem öğrencilere destek olacak projeler geliştirilmelidir.
7. Toplumsal katılımın sağlanabilmesi için yaşlıya uygun sosyal alan ve mekanlar düzenlenmelidir.
8. Yaşlılar için yapılacak konutların yatay mimariye uygun şekilde olmasına dikkat edilmelidir.

Yaşlılıkta Barınma ve Ev İçi Düzenlemeler

1. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yayınlanan konutlarda yaşlılar için erişilebilirlik ve güvenlik mevzuatına uygun iç mekân tasarım ve düzenlemelerinin yapılması ve izlenmesi sağlanmalıdır.
2. Düşük faizli olmak üzere ev içi düzenlemeler ve tadilatlar için kredi sistemi ile yaşlılar desteklenmelidir.

3. Yaşlılar için ev içi düzenlemelerinde yangın, gaz kaçağı, düşme algılayıcı vb. gibi akıllı ev sistemlerinin sosyal güvenlik hakkı olarak tanımlanması sağlanmalıdır.
4. Akıllı ve destekleyici sistemler (acil çağrı butonları, düşme algılayıcı sensörler, görüntülü konuşma sistemleri) geliştirilmelidir.

Yapay Zekâ Araçlarının Kullanımı

1. İlgili kurumların yaşlı verileri, yapay zekâdan (AI) yararlanılarak mevcut sorunların tespiti ve buna yönelik analizler yapılması bakımından değerlendirilmeli ve çözümlerin üretilmesi sağlanmalıdır.
2. Sağlık ve bakım hizmetleri açısından ilaç hatırlatma sistemleri, düşme algılama sensörleri, tele- sağlık görüşmelerine ilişkin uygulamalar geliştirilmelidir.
3. Dolandırıcılık girişimlerini tespit eden sistemler, acil durum butonları, ev içi hareket takip vb. gibi uygulamalar geliştirilerek, yaşlıların güvenlik ve korumaları sağlanmalıdır.
4. Sesli asistanlar, akıllı ev sistemleri, basit iletişim araçlarının kullanılması konusunda yaşlılar bilgilendirilmelidir.
5. Kuşaklararası dayanışmanın sağlaması açısından yaşlılara dijital okuryazarlık eğitimleri verilmeli, yaşlıların da gençlere kültürel aktarımını (mentörlük) sağlayacak uygulamalar artırılmalıdır.

Erişilebilirlik ve Yaşlılık Ergonomisi

1. Ergonomik açıdan ev içi düzenlemelerde her yaşlının fonksiyonel kısıtlılık ve fonksiyonel kapasitesi belirlenmeli (bireysel ihtiyaç ve farklılıkların dikkate alınarak) ve buna uygun düzenlemeler desteklenmelidir.
2. Ergoterapistlerin kamuda atanmaları ile ilgili düzenlemeler yapılmalıdır.
3. Kent kimliğinin ve hafızasının korunması için önemli yerlere ilişkin sembolik işaretlerin yer alması sağlanmalıdır (Afet gibi krizler karşısında önlem olarak düşünülebilir).
4. Görme ve algılamada rahatlık sağlamak için tabelalar vb. yazılar büyük olmalı, aydınlatma sistemi iyi bir şekilde ve homojen olmalıdır.

5. Bilişsel ergonomi çerçevesinde basit ve anlaşılır tasarım, tek işlevli kolay kullanılan ürünler geliştirilmelidir.
6. Yaşlı bireylerin giyim eşyaları, mutfak gereçlerini, banyo-tuvalet araçlarını kullanma konusunda Antropometrik uyumun sağlanması için vücut tasarımına göre ölçümler gerçekleştirilmelidir.

Kırsal Alanda Yaşlılık

1. Kırsal alanda yaşlıların zaman geçirecekleri sosyal kültürel faaliyetlerin düzenleneceği merkezler kurulmalıdır.
2. Kentsel ev düzenlemelerinin kırsal alan için de geçerli olması sağlanmalıdır.
3. Kırsal alandaki konut düzenlemelerinde, yaşlıların ısınma sorununun merkezi ısınma sistemine dönüştürülmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
4. Kırsal alan için çeşitli kurumların (Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı; Üniversiteler vb.) programlar yaparak yaşlıların gönüllülük çerçevesinde desteklenmesi sağlanmalıdır.
5. Kuşaklararası dayanışmanın sağlaması açısından gençler tarafından yaşlılara dijital-finance okur-yazarlık eğitimlerinin verilmesi, yaşlıların da gençlere ustalık ve kültürel aktarımını sağlayacak şekilde uygulamalar sağlanmalıdır.
6. Sosyal yardımların ihtiyacı olan yaşlıya ulaşılmasının sağlanması için muhtarlıklar kanalıyla yerinde ve doğru tespitlerin yapılarak sosyal destekler sağlanmalıdır.
7. Kırsal alanda yaşlıların ulaşımını sağlayacak araçların sayısı arttırılmalıdır.
8. Kırsal alanda konut planlamaları doğaya ve kültüre uygun şekilde tasarlanmalıdır.
9. Köy muhtarlarının, yaşlı sayısını ve sağlık durumunu tespit edebilmesi ve ihtiyaç analizlerini belirleyebilmesi için ilgili kurumlardan gerekli destek sağlanmalıdır.

Mobilite / Ulaşım

1. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve yerel yönetimlerin ortaklığıyla toplu ulaşım şoförlerinin daha duyarlı olmasını sağlamaya yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.
2. Engellilere ayrılan otopark alanı gibi yaşlılar için de en az bir (1) tane otopark yeri düzenlenmelidir.
3. Yerel yönetimlerin erişilebilir transfer hizmetlerinin (kültürel geziler vb.) sağlanmasına yönelik kapıdan kapıya, kapıdan ortak alana ulaşım sistemi geliştirilmelidir.
4. Ana akslar üzerinde dinlenme alanları oluşturulması yol güzergâhının uygun yerlerde gölgelik ve nefeslenme sağlanması için dinlenme yerleri oluşturulmalıdır (Yaya Destekli Ulaşım).
5. Yaşlıların ekonomik durumları gözetilerek uygun fiyatlı ulaşımın sağlanarak, ulaşım alçak tabanlı araçların sayıları arttırılmalıdır.
6. Yaşlı yayalar için sürücülerinin ehliyet alma sürecinde ve daha sonraki süreçte bilinçlendirmeleri konusunda bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır.
7. Erişilebilir toplu taşıma sisteminin geliştirilerek, güvenli durak tasarımlarının yapay zekâ sistemi kullanılarak yaşlılara göre tasarlanması sağlanmalıdır.

*Ulu çınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz*

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, AFET, KRİZ, GÖÇ
VE ACİL DURUMLARDA YAŞLILAR
KOMİSYONU**

**6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, AFET, KRİZ, GÖÇ VE ACİL
DURUMLARDA YAŞLILAR KOMİSYONU KARARLARI
21-22 NİSAN 2026 – ANKARA**

Komisyon Üyeleri

Moderatör: Doç. Dr. Rana Tuna Doğrul

Sağlık Bakanlığı

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Geriatri Bölümü

Raportör: Sevilay Arslan

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Koordinatör: M. Kürşat Aldemir

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Strateji Geliştirme Başkanlığı

Altan Yılmaz

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Mehtap Şahpaz

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

Melek Bilge Barutçu

Göç İdaresi Başkanlığı

Ayşe Taşkiran

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi

Havva Ömeroğlu

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Asiye Bekarca Şen (2. Gün)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Doç. Dr. Burcu Özdemir Ocaklı

Ankara Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü

Dr. Öğretim Üyesi Gülsüm Öztürk Emirali

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı

Doç. Dr. Egemen Ünal

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı

Doç. Dr. Güneş Eken

Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Geriatri Bölümü

Prof. Dr. Songül Atasavun Uysal

Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi

İsmail Şeran

Altındağ Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı

Halil Emre Kösen

İHH İnsani Yardım Vakfı

Gökhan Uzun

İHH İnsani Yardım Vakfı

Melda Melleş Tüküç (1. Gün)

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Komisyon Kararları ve Önerileri

İklim Değişikliği ve Yaşlılık

1. Sıcak hava dalgaları ve çevresel faktörlere bağlı sağlık etkilerinin görünürlüğü artırılmalı; bu etkiler ayrı bir başlık altında izlenmeli ve yaşlı bireylere yönelik koruyucu halk sağlığı önlemleri güçlendirilmelidir.

2. Yaşlı bireylerin yoğun olarak bulunduğu şehir meydanları, parklar ve cami avluları gibi kamusal alanlarda gölgelendirme, yeşil alan ve serinletme altyapıları yaygınlaştırılmalı; risk altındaki yaşlılar için mobil ve sabit soğutma alanları oluşturulmalıdır.
3. Bu uygulamaların yaygınlaştırılması amacıyla yerel yönetimler öncülüğünde projeler geliştirilmeli; Avrupa Birliği fonları ve diğer uluslararası kaynaklardan yararlanılması teşvik edilmelidir.
4. İklim değişikliğinin bulaşıcı ve vektörel hastalıklar üzerindeki etkileri dikkate alınarak, yaşlı nüfusa yönelik hastalık projeksiyonları, erken uyarı sistemleri, izleme, kontrol ve bilgilendirme çalışmaları güçlendirilmelidir.
5. Bakımevleri ve huzurevleri başta olmak üzere yaşlı bakım hizmeti sunan kurumlar için iklim değişikliğine uyum ve afet hazırlık standartları geliştirilmelidir.
6. Sağlık personeli ve bakım verenlere yönelik, iklim değişikliğinin yaşlı sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin eğitim programları yaygınlaştırılmalıdır.
7. Aşırı sıcaklık dönemlerinde risk altındaki yaşlı bireylerin korunması amacıyla ulusal ve yerel düzeyde ısı dalgası eylem planları hazırlanmalı; bu planlarda yaşlılara yönelik özel protokoller ile erken uyarı ve bilgilendirme mekanizmaları tanımlanmalıdır.
8. Yalnız yaşayan ve sosyal desteği sınırlı yaşlı bireylerin tespiti yapılarak, sıcak hava dalgaları sırasında düzenli izlem, ziyaret ve destek mekanizmaları oluşturulmalıdır.
9. Yaşlı bireylerin temiz suya erişimi ve beslenme ihtiyaçları desteklenmelidir.
10. Özellikle tarımla uğraşan ve iklim değişikliği nedeniyle ekonomik kayıp yaşayan yaşlılar için sigorta, teşvik ve sosyal destek mekanizmaları daha da yaygınlaştırılmalıdır.

Afet, Acil Durumlar ve Kriz Yönetiminde Yaşlı Güvenliği

1. Yönetim yapılarında yaşlı odaklı kurumsal birimlerin oluşturulması ve kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi sağlanmalıdır.

İlgili İdari Birimler bünyesinde, yaşlı bireylerin afet, kriz ve acil durumlardaki özgün ihtiyaçlarını gözeterek “yaşlı odaklı özel birimler” oluşturulmalıdır. Bu birimler; risk azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme süreçlerinin tüm aşamalarında yaşlı dostu politikaların geliştirilmesi ve uygulanmasından sorumlu olmalıdır. Bu yapıların yerel yönetimler ve ilgili diğer paydaş kurumlarla eşgüdüm içinde çalışması sağlanmalı; ayrıca farklı illerde kurulan birimler arasında standartlaştırılmış iletişim ve veri paylaşım mekanizmaları kurulmalıdır. Bu kapsamda, bilgi akışının kesintisizliği ve hızlı karar alma süreçlerinin desteklenmesi amacıyla dijital koordinasyon altyapıları geliştirilmelidir.

2. Risk Haritalama ve Yaşlı Envanteri - Ulusal Düzeyde Yaşlı Nüfusun Mekânsal Haritalanması ve Anlık Erişim Sistemi oluşturulmasıdır. Ülke genelinde yaşlı nüfusun demografik, sağlık ve sosyoekonomik özelliklerini içeren coğrafi bilgi sistemi tabanlı dinamik bir haritalama altyapısı oluşturulmalıdır. Bu sistem; afet, kriz ve acil durumlarda karar vericilerin hızlı ve doğru müdahale planlaması yapabilmesini sağlamak amacıyla gerçek zamanlı veri erişimine olanak tanımalıdır.
3. Haritalama sürecinde özellikle aşağıdaki risk gruplarına öncelik verilmelidir:
 - Yalnız yaşayan yaşlı bireyler,
 - Kronik hastalığı veya çoklu morbiditesi bulunanlar,
 - Fiziksel, zihinsel veya bilişsel engeli olanlar (örn. demans hastaları),
 - Düşük gelirli veya sosyal destek ağı zayıf olanlar,
 - Kırsal ve ulaşımı zor bölgelerde yaşayanlar,
 - Göç, yerinden edilme veya afet sonrası geçici barınma koşullarında bulunan yaşlılar.
4. Oluşturulacak sistem; bakanlıklar, AFAD ve yerel yönetimler başta olmak üzere ilgili kurumlar arasında entegrasyonu sağlanmış, veri güncelliği ve güvenliği teminat altına alınmış bir yapıda olmalıdır. Ayrıca bu sistemin, acil durum anında sahadaki ekipler tarafından mobil cihazlar aracılığıyla erişilebilir olması kritik önem taşımaktadır.

5. Afet öncesi hazırlık süreçlerinde yaşlı bireylerin klinik kırılabilirlik düzeyleri belirlenmeli ve bu veriler aile hekimliği sistemi ile entegre edilerek aile hekimlerine yönelik geriatri temelli eğitimler yaygınlaştırılmalıdır.
6. Afet, acil durum ve kriz yönetimi süreçlerinde yaşlı bireylere sunulan sağlık hizmetlerinin niteliğini artırmak amacıyla geriatri uzmanı sayısının artırılmasına yönelik planlama yapılmalı, uzmanlık eğitimi kapasitesi güçlendirilmeli ve geriatristlerin afet yönetim sistemlerinde aktif rol alması sağlanmalıdır.
7. Afet anında görevli personele ilgili bölgedeki yaşlı bireylere ilişkin güncel ve güvenli veri erişimi sağlanmalı; veri paylaşımında güvenlik ve etik ilkeler gözetilmeli, personelin eğitimle etkin müdahale kapasitesi artırılarak saha ekiplerine lojistik ve psikososyal destek sağlanmalıdır.
8. Afet ve kriz durumlarında yaşlı bireylerin maruz kalabileceği yaş ayrımcılığı, ihmal ve istismar risklerine karşı koruyucu mekanizmalar geliştirilmelidir.
9. Sivil toplum kuruluşlarının afet sahasında etkin rol alabilmesi için akreditasyon sistemleri güçlendirilmeli ve kamu-STK iş birliği artırılmalıdır.
10. Afet ve acil durum planlarında yaşlı bireylerin kullandığı ilaçlar, kronik hastalıkları ve bakım ihtiyaçları dikkate alınarak sağlık hizmeti sürekliliği planları oluşturulmalı; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen psikososyal destek hizmetleri güçlendirilerek eğitimler standartlaştırılmalı ve entegre edilmelidir.
11. Afet yönetiminde yaşlı bireyler yalnızca korunması gereken bir grup olarak değil, aktif katılım sağlayan bireyler olarak ele alınmalı ve karar alma süreçlerine dahil edilmelidir.
12. Afet sırasında yaşlı bireylerin kimliklendirilmesi ve takibinin sağlanması amacıyla bileklik, kimlik kartı, dijital kayıt ve fotoğraflama sistemleri geliştirilmeli; kayıp vakalarına yönelik özel birimler oluşturulmalı ve özellikle demans hastaları için özel takip ve koruma mekanizmaları kurulmalıdır.

13. Afetlerde yaşlılara ilişkin mortalite, morbidite, bakım ihtiyacı ve psikososyal etkileri izlemek amacıyla yaşlı odaklı göstergeler ulusal izlem sistemine dahil edilmelidir.
14. Huzurevleri ve bakım merkezlerinin afetlere karşı dayanıklılığı artırılmalı; tahliye planları, enerji sürekliliği, ilaç stok yönetimi ve personel eğitim standartları iyileştirilmeli, ayrıca huzurevleri için afet dayanıklılık standartları geliştirilerek kritik sistemler için alternatif enerji çözümleri sağlanmalıdır.
15. Yaşlı bireyler ve bakım verenlere yönelik afet farkındalık ve hazırlık eğitimleri yaygınlaştırılmalı; mahalle düzeyinde gönüllü destek ağları oluşturularak afet anında hızlı destek sağlanmalıdır.
16. Tahliye, ulaştırma ve geçici barınma süreçleri yaşlı bireylerin ihtiyaçlarına uygun şekilde düzenlenmeli; erişilebilirlik standartları (fiziksel ortam, sessiz alan, hijyen koşulları) sağlanmalıdır.
17. Afet sonrası süreçte yaşlı bireylere yönelik psikososyal destek, rehabilitasyon ve toplumsal yeniden entegrasyon programları geliştirilmeli; uzun dönem ruh sağlığı izleme ve erken müdahale sistemleri kurulmalıdır.
18. Üniversiteler, kamu kurumları ve AFAD iş birliği ile afet gerontolojisi alanında araştırmalar ve çalışma grupları desteklenmeli; e-Nabız sistemine afet ve acil durumlarda kontrollü ve hızlı erişim mekanizmaları geliştirilmelidir.
19. İller arasında kapasite paylaşımını sağlamak amacıyla “kardeş il modeli” yaygınlaştırılmalı ve planlamalar yaşlı nüfus yoğunluğu dikkate alınarak yapılmalıdır.
20. Afetlerde yaşlı bireylerin ekonomik kırılganlığı göz önünde bulundurularak gelir kaybına ve istihdam kaybına karşı destek mekanizmaları oluşturulmalıdır.
21. Aktif ve bağımsız yaşlı bireylerin afet hazırlık ve eğitim süreçlerine katılımı sağlanmalı; evde yaşayan yaşlı bireyler için aile üyeleri ve apartman yöneticilerinin dahil olduğu mahalle temelli farkındalık mekanizmaları geliştirilmelidir.

22. Toplum genelinde farkındalığı artırmak amacıyla cuma hutbeleri, medya ve kamu spotları kullanılmalı; üst düzey yöneticiler tarafından bilgilendirici iletişim araçları (örn. mektuplar) da devreye alınmalıdır.
23. Yaşlı bireylerin beslenme ihtiyaçları afet bağlamında ele alınmalı ve özellikle bağımlı yaşlılara yönelik beslenme desteği düzenli olarak sağlanmalıdır.
24. Acil Durumlar ve Savunma Planlaması Dairesi Başkanlıkları bünyesinde yaşlı bireylere ilişkin veriler sistematik olarak toplanmalı ve güncel tutulmalıdır.
25. Afet ve acil durum personelinin bilgi ve yetkinlikleri düzenli olarak güncellenmeli; bu süreç zorunlu eğitimler ve tatbikatlarla desteklenmeli, tatbikatlara yaşlı ve engelli bireylerin katılımı sağlanmalıdır.
26. Afet sonrasında konteyner kentlerde ve çadır alanlarında yaşayan bağımlı yaşlı bireyler için fizyoterapist, ergoterapist, gerontolog, diyetisyen, hemşire, psikolog, sosyal hizmet uzmanı ve sosyologlardan oluşan çok disiplinli destek ekipleri kurulmalıdır.
27. Tüm yaşlı bireylere afet hazırlık eğitimi verilmeli; acil durum çantası, ilaçlar, yardımcı cihazlar ve tahliye süreçleri öğretilmeli; büyük puntolu, kontrast renkli ve gerektiğinde Braille alfabesiyle hazırlanmış bilgilendirme materyalleri kullanılmalıdır.
28. Tahliye süreçlerinde mobilite kısıtlılığı olan yaşlı bireyler için bakım verenle birlikte planlama yapılmalı; görme engelli bireyler için sesli uyarılar, işitme engelli bireyler için görsel uyarı sistemleri geliştirilmelidir.
29. Evde yaşayan demanslı yaşlı bireyler için kişi merkezli bilgi formları hazırlanmalı ve yedek bakım verecek kişiler önceden belirlenmeli; kurum bakımındaki demanslı bireyler için ise özel tahliye planları kısa ve tekrarlı uygulamalarla öğretilmelidir.
30. Bakım sürekliliğini sağlamak amacıyla bakım verenlere destek verilmeli, alternatif bakım planları ve gönüllü destek ağları oluşturulmalı, göç süreçlerinde bakım sürekliliği izlenmelidir.
31. Yaşlı bireyler mümkün olduğunca kendi sosyal çevrelerine yakın

yerleştirilmeli; sosyal bağları güçlendiren programlar ve katılımcı uyum süreçleri geliştirilmelidir.

32. Yaşlı bireylerin haklarını korumak amacıyla hukuki danışmanlık mekanizmaları kurulmalı, tazminat süreçleri kolaylaştırılmalı ve finansal istismarı önleyici sistemler geliştirilmelidir.
33. Kamu hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak için başvuru ve kimlik süreçleri sadeleştirilmeli, mobil hizmet ekipleri kurulmalı ve alternatif erişim kanalları oluşturulmalıdır.
34. Psikososyal ve manevi destek hizmetleri yaygınlaştırılmalı, grup çalışmaları geliştirilerek uzun dönem ruh sağlığı izleme programları uygulanmalıdır.
35. Yaşlı bireyler için güvenli alanlar oluşturulmalı, ihmal ve istismarı tespit eden mekanizmalar geliştirilmeli ve erişilebilir şikâyet sistemleri kurulmalıdır.
36. Tazelenme üniversiteleri ve halk eğitim merkezlerinde afet ve kriz yönetimine ilişkin eğitim programlarına yer verilmelidir.

Göçmen Yaşlılar ve Uyum

1. Göçmen yaşlı bireylerin ihtiyaçlarının doğru şekilde tespit edilebilmesi ve hizmetlere etkin erişimlerinin sağlanabilmesi amacıyla, Göç İdaresi Başkanlığı'nın kayıt sistemleri yaşlı odaklı veri setlerini içerecek şekilde geliştirilmelidir. Bu kapsamda; yaşlıların sağlık durumu, engellilik, bakım ihtiyacı, dil yeterliliği ve sosyal destek ağlarına ilişkin verilerin sistematik biçimde toplanması ve güncellenmesi sağlanmalıdır.
2. Elde edilen veriler doğrultusunda, göçmen yaşlıların afet, kriz ve acil durumlara karşı kırılganlıklarını azaltmaya yönelik hedeflenmiş hizmet planlaması yapılmalı; sağlık, sosyal hizmet ve acil durum müdahale mekanizmalarına erişimleri kolaylaştırılmalıdır.
3. Göçmen yaşlı bireylerin sağlık durumları, kronik hastalıkları ve kullandıkları ilaçların düzenli olarak kayıt altına alınması sağlanmalı; bu verilerin sağlık sistemleri ile entegrasyonu güçlendirilmelidir. Bu kapsamda, göçmen yaşlılara yönelik sağlık takip sistemleri

geliştirilmelidir.

4. Dil bariyerlerinin hizmetlere erişimde oluşturduğu engeller dikkate alınarak, özellikle afet ve acil durumlarda tercüman desteği mekanizmaları oluşturulmalı; tercümanlara yönelik psikolojik ilk yardım ve kriz iletişimi eğitimleri verilmelidir. Özellikle Türkçe dil yeterliliği düşük olan yaşlı kadınlar için hedeflenmiş destek programları geliştirilmelidir.
5. Göçmen yaşlı bireyler ile hizmet sunucular arasında iletişimi güçlendirmek amacıyla kültürel aracı mekanizmalar geliştirilmelidir.
6. Göçmen yaşlı bireylerin toplumsal uyum süreçlerini desteklemek amacıyla dil, sağlık okuryazarlığı ve sosyal katılımı artırıcı programlar yaygınlaştırılmalı; yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili kamu kurumları arasında çok paydaşlı iş birliği mekanizmaları güçlendirilmelidir.
7. Akut afet sonrası dönemde göçmen yaşlı bireylerin sosyal uyumunun güçlendirilmesi amacıyla kanaat önderleri, dini liderler ve topluluk temsilcileriyle iş birliği yapılması teşvik edilmelidir.
8. Göçmen yaşlı bireylerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yerel düzeyde uyum ve destek merkezlerinin kurulması teşvik edilmelidir.
9. Göçmen yaşlı bireylerin sosyal hayata katılımını desteklemek amacıyla gönüllülük temelli programlar geliştirilmeli ve bu programlara katılımı teşvik edilmelidir.
10. Yaşlılar mümkün olduğunca kendi sosyal çevrelerine yakın yerleştirilmelidir. Sosyal ağları yeniden kurmaya yönelik programlar geliştirilmelidir.
11. Karar süreçlerine katılım sağlanmalıdır.
12. Uzun dönem uyum programları uygulanmalıdır.

YAŞILIK SÜRASİ

*Ulu çınarlarımızla birlikte
geleceğe yürüyoruz*

**YAŞLANMANIN
ANAKIMLAŞTIRILMASI VE
YAŞLI HAKLARI**

KOMİSYONU

**7. YAŞLANMANIN ANAKIMLAŞTIRILMASI VE YAŞLI
HAKLARI KOMİSYONU KARARLARI
21-22 NİSAN 2026 – ANKARA**

Komisyon Üyeleri

Moderatör: Prof. Dr. Seldağ Güneş Peschke

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Raportör: Rumeysa Korkmaz

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Koordinatör: Rahime Güven Yakaryılmaz

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Burcu Ayhan Ekenci

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Prof. Dr. Fatma Arpacı

Gazi Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü

Dr. Neslihan Kandemir

Araştırmacı

Prof. Dr. Ferruh Mutlu Binark

Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi

Doç. Dr. Berkan Torpil

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ergoterapi Bölümü / Ergoterapi Derneği

Arş. Gör. Dr. Özlem Özgür

Akdeniz Üniversitesi Gerontoloji Bölümü / Tazelenme Üniversitesi

Efe Yalçın

İçişleri Bakanlığı

Ayşe Zararsız

Kamu Denetçiliği Kurumu

Ela Çolak

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

Av. Cafer Tufan Yazıcıoğlu

Türkiye Emekliler Derneği

Ferhat Boratav

65+ Yaşlı Hakları Derneği

İrem Coşansu Yalazan

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği

Muslu Caner Nezir

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

Dr. Rıza Fikret Yıkılmaz

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Fatih Tuncer

Adalet Bakanlığı

Yeşim Çavuşoğlu

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

Filiz Seyfi

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Ankara Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü

Gökben Kangalgil Balta (2.Gün)

Başkent Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü

Ceren Can

Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü

Komısyon Kararları ve Önerileri

1. Yaşlı haklarına ilişkin mevzuat birleştirilmeli ve bu çerçevede yaşlılık alanına özel bir kanun oluşturulmalıdır.
2. Yaşlıların vesayet altına alınmasına ilişkin hükümler ile vesayete ilişkin düzenlemeler güncellenmeli ve süreç basitleştirilmelidir. Farklı ülkelerin yaşlı bireylere ilişkin vesayet sistemleri gözden geçirilerek bir rapor haline getirilmelidir.
3. Medyada yaşlı bireylerin görünürlüğü olumlu hale getirilmeli ve bu amaçla medya profesyonellerine yönelik eğitimler verilmelidir.
4. İlgili tüm kamu kurum ve kuruluşları ile yaşlılık alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının üst düzey temsilcileri ile akademisyenlerden oluşan yaşlı hakları kurulu oluşturulmalıdır.
5. Yaşlanmanın anaakımlaştırılması yaklaşımı tüm politika alanlarına entegre edilmeli, kurumlararası iş birlikleri geliştirilmelidir.
6. Yaşa duyarlı ve ayrıştırılmış veri üretimi sağlanmalıdır.
7. Multidisipliner hizmet sunumu güçlendirilmeli ve ilgili meslek gruplarına yeni kadrolar açılmalıdır.
8. Yaşlı bireylerin karar alma süreçlerine katılımını sağlayacak mekanizmalar oluşturulmalıdır.
9. Sosyal güvenlik, yaşlıların istihdamı ve emeklilik sistemi yaşlı refahını sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.
10. Yaşlı dostu erişilebilir, güvenli konut ve kentler ile yerinde yaşlanma politikaları yaygınlaştırılmalıdır.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

II. YAŞLILIK ŞÛRASI

21-22 Nisan 2026 – ANKARA

Sonuç Bildirgesi

Dünyada 20. yüzyılın ikinci yarısından bu yana doğurganlık hızının düşmesi ve beklenen yaşam sürelerinin uzamasına bağlı olarak ortaya çıkan demografik dönüşüm sürecinde öne çıkmaya başlayan yaşlanma konusuna uluslararası alanda ilk olarak Birleşmiş Milletler tarafından 1982 yılında Viyana’da gerçekleştirilen Dünya Yaşlanma Asamblesinde dikkat çekilmiştir.

Yaşlanma konusuna yönelik oluşturulacak politika ve uygulamalara dayanak oluşturmak üzere, 1991 yılında Birleşmiş Milletler tarafından bağımsızlık, katılım, bakım, kendini gerçekleştirme ve saygınlık olarak belirlenen Yaşlılık İlkeleri kabul edilmiştir. 1995 yılında Dünya Sosyal Kalkınma Zirvesi’nde ortaya konulan “her yaş için toplum” kavramının önemi 1999 Dünya Yaşlılar Yılı’nda tekrar vurgulanmıştır

Bu gelişmelerin etkisi ile 2002 yılında II. Dünya Yaşlanma Asamblesi’nde kabul edilen Madrid Uluslararası Yaşlanma Eylem Planı (MIPAA), yaşlanma ve yaşlılık alanındaki yaklaşımda önemli bir değişimi ortaya koymuştur. Yaşlı bireyler edilgen olmaktan ziyade; ekonomik ve sosyal kalkınma süreçlerine katkı sağlayan değişimin özneleri olarak kabul edilmiş, eşit muamele ve kendi kaderini tayin hakkı gibi temel insan hakları vurgulanmıştır.

Madrid’de belirlenen uluslararası yaşlanma eylem planının ilk beş yılına ilişkin değerlendirme yapmak üzere, 2007 yılında İspanya Leon’da üye ülkelerin bakan düzeyinde katılımıyla bir toplantı gerçekleştirilmiştir. MIPAA ile ortaya koyulan ilkelerin hayata geçirilerek ülkelerin politika ve uygulamalarında yaşlanan nüfusu anaakımlaştırmalarına, demografik değişime uyum sağlamalarına ve bireysel ve toplumsal uzun ömürlülük potansiyelinin tam olarak gerçekleştirilmesine elverişli bir ortam yaratmalarını teşvik etmek üzere 2008 yılında Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE) bünyesinde Yaşlanma Daimî Çalışma Grubu (SWG A) kurulmuştur. Çok taraflı hükümetler arası bir yapı

olarak oluşturulan Çalışma Grubu'nda ülkemizin de yer aldığı üye devlet temsilcilerinin yanı sıra sivil toplum kuruluşları, akademi ve uluslararası kuruluşların temsilcileri de katılım sağlamaktadır. Gelecek 30 yıl için aktif yaşlanma, toplumsal katılım, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, sağlıklı yaşam ve kuşaklararası dayanışma gibi konularda eylem planının belirlenmesi ve Madrid Asamblesi'nde alınan kararların uygulanma düzeyinin ortaya konulması amacıyla; 18-20 Eylül 2012 tarihlerinde Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE) tarafından Viyana'da bakanlar düzeyinde toplantı yapılmıştır. Birleşmiş Milletler Yaşlanma Açık Uçlu Çalışma Grubu toplantıları üye ülkelerin katılımı ile her yıl yapılmaktadır.

2015 yılında Birleşmiş Milletler tarafından küresel bir kalkınma gündemi olarak kabul edilen ve kimseyi geride bırakmama vaadi taşıyan 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) yaşlı bireyler dahil herkesin insan haklarının gerçekleştirilmesini öngörmektedir.

Ülkemizde ise yaşlanma alanındaki politika ve hizmetler, ülkemize özgü toplumsal ve kültürel değerleri gözeterek uluslararası alanda kabul gören norm ve standartlar ışığında gelişmektedir. Özellikle günümüzde yaşlanma alanının uluslararası politika çerçevesini ortaya koyan MIPAA, yaşlanma ve yaşlılık politikamızın uluslararası dayanağını oluşturmaktadır.

Ülkemizde 2007 yılında yaşlıların ekonomik, sosyal ve kültürel haklarını da içeren kapsamlı bir Ulusal Yaşlanma Eylem Planı çalışması yapılmıştır.

Ülkemizde yaşlılık alanındaki çalışmaların mevzuat açısından ulusal dayanağını ise Anayasa ve çeşitli kanunlarla öngörülen düzenlemeler oluşturmaktadır. Anayasa'nın herkesin kanun önünde eşit olduğunu belirleyen 10. Maddesinde 2010 yılında yapılan değişiklikle yaşlı bireylere yönelik alınacak pozitif tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılamayacağı hükme bağlanmıştır. Bunun yanı sıra; Anayasa'nın 'Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler' başlıklı 61. maddesi ile yaşlıların devlet tarafından korunması düzenlenmiştir.

Yaşlı bireylerin her türlü engel, ihmal ve dışlanmaya karşı toplumsal hayata ayrımcılığa uğramadan ve etkin biçimde katılmalarını sağlamak üzere; ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesini koordine etmek, yaşlı

bireylere yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerini yürütmek, bu alanda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü 2011 yılında kurulmuştur.

Türkiye’de 2014-2018 Kalkınma Planı çalışmaları kapsamında ilk kez Yaşlanma Özel İhtisas Komisyonu oluşturulmuş ve raporu yayımlanmıştır. Bu yaklaşım sonraki plan dönemlerinde de sürdürülmüş olup son olarak 12. Kalkınma Planı (2024-2028) “Aktif Yaşlanma Özel İhtisas Komisyonu” kurularak raporu yayımlanmıştır.

Dünyadaki ve Türkiye’deki demografik dönüşüm sürecinde yaşlı nüfusun artması, yaşlı hakları ve aktif yaşlanmaya dikkat çekmek üzere Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, 25 Eylül 2018 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nda yapmış olduğu konuşmada, 2019 yılının “Yaşlılık Yılı” olarak ilan edilmesi ve bu alandaki konuların kapsamlı şekilde ele alındığı bir Yaşlılık Şûrası düzenlenmesi gereğini vurgulamıştır. Bu çerçevede ülkemizde 20-22 Şubat 2019 tarihlerinde Cumhurbaşkanlığı himayelerinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından Ankara’da I. Yaşlılık Şûrası düzenlenmiştir. I. Yaşlılık Şûrasında; Aktif Yaşlanma, Bakım Ekonomisi, Yaşlı Bakım Hizmetleri ve Yaşam Kalitesi, Yaşlı Dostu Kentler ve Yerel Yönetimler, Yaşlı Hakları, Yaşlılık Ekonomisi konuları ele alınarak bu alanlara ilişkin tavsiye niteliğinde kararlar oluşturulmuştur.

2022 yılında Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu tarafından Türkiye Yaşlı Hakları Raporu yayınlanmıştır. Aynı yıl yaşlıların hayatın çeşitli alanlarında yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Meclis Araştırması Komisyonu kurularak 2023 yılı Şubat ayında komisyon raporu yayınlanmıştır.

Ulusal düzeyde kaydedilen gelişmelerin uluslararası alanda da paylaşılması ve MIPAA’nın ülkemizde uygulanmasının izlenmesi adına ulusal raporlar hazırlanmış, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu bünyesinde oluşturulan Yaşlanma Açık-Uçlu Çalışma Grubu ile Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Yürütme Kurulu’na bağlı olarak görev yapmakta

olan Yaşlanma Daimî Çalışma Grubu üyeliği kapsamındaki çalışmalarda ülkemiz adına yer alınmaktadır.

Bu gelişmelerin daha da ileriye taşınabilmesi ve dolayısıyla yaşlılık alanında yapılması gerekenlerin; hak temelli, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir şekilde ortaya koyulabilmesi amacıyla 6 politika alanında, 16 hedef ve 51 eylem alanından oluşan Yaşlanma Vizyon Belgesi hazırlanmıştır. Yaşlanma Vizyon Belgesi'nin 2023-2025 yılları arasında uygulama aracı olarak Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı (2023-2025) oluşturulmuştur.

Ülkemiz yaşlanmaya devam etmektedir, 2019 yılında %9,1 olan yaşlı nüfus oranı 2025 yılında %11,1'e ulaşmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızın takdirleriyle 2024 yılının "Emekliler Yılı", 2025 yılının "Aile Yılı", 2026-2035 döneminin de "Aile ve Nüfus 10 Yılı" olarak ilan edilmesiyle birlikte gelişen süreçte yaşlılarımızın ve onların ailelerinin durumunun yeniden değerlendirilmesi amacıyla II. Yaşlılık Şûrası'nın yapılması önem kazanmıştır.

II. Yaşlılık Şûrası kapsamında 2025 yılında hazırlıklara başlanarak 81 ilimizde "İl Yaşlı Çalıştayları" ve "Yaşlılık Saha Araştırması" yapılarak "Literatür Taraması" gerçekleştirilmiştir. Yaşlılarımızı ve ailelerini daha yakından tanımak ve görüşlerini öğrenmek amacıyla yapılan "Yaşlılık Saha Araştırması" yaşlılarımızın sorunlarının, ihtiyaçlarının ve fikirlerinin öğrenildiği tüm Türkiye'yi kapsayan geniş çaplı bir araştırmadır.

Bu çalışmaların sonucunda hazırlanan raporlardan yararlanılarak II. Yaşlılık Şûrası Komisyon Konuları belirlenmiştir. Bu raporların ve konuya ilişkin kaynakların taranmasıyla hazırlanan Ön Çerçeve Raporları da şûra için oluşturulan komisyonların değerlendirmesine sunulmuştur.

II. Yaşlılık Şûrası'nın açılışı 21 Nisan 2026 tarihinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı Sayın Adil ÇALIŞKAN'ın katılımı ile yapılmıştır. Kapanış töreni ise 22 Nisan 2026 tarihinde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ'ın katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

II. Yaşlılık Şûrası kapsamında bilim insanları, uzmanlar, sivil toplum kuruluşları ve kamu temsilcilerinin katılımlarıyla 'Nüfus, Aile ve Yaşlılık',

‘Uzun Dönem Bakım Hizmetleri ve Bakım Güvence Sistemi’, ‘Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma’, ‘Yaşlı Girişimciliği ve İstihdamı, Gümüş Ekonomi, Dijitalleşme’, ‘Yaşlı Dostu Kentler ve Mekânsal Düzenlemeler’, ‘İklim Değişikliği, Afet, Kriz, Göç ve Acil Durumlarda Yaşlılar’ ile ‘Yaşlanmanın Anaakımlaştırılması ve Yaşlı Hakları’ başlıkları altında belirlenen komisyonlarda çalışmalar yürütülmüştür. Bu başlıklar altında gerçekleştirilen komisyon çalışmalarına akademisyenler, sivil toplum kuruluşu ve kamu kurum ve kuruluşları gibi paydaşların temsilcilerinden toplam 148 kişi katılmıştır.

II. Yaşlılık Şûrası katılımcıları; 21-22 Nisan 2026 tarihleri arasında Ankara’da gerçekleştirilen II. Yaşlılık Şûrası’nın organizasyonundaki çok büyük desteklerinden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na şükranlarını ileterek,

Yapılan konuşmaları ve sunumları ve tüm katılımcılar tarafından yapılan katkıları takdirle kabul ederek;

Uluslararası toplumun, yaşlıların haklarını ve saygınlığını kapsamlı ve bütüncül bir yaklaşımla desteklemeye ve korumaya artan ilgisini ve düzenlemelerini benimseyerek;

Türkiye’de çok yönlü bir yaklaşımla yaşlıların ve toplumun mevcut işlevini sürdürebilmeleri için katkı sağlayacak, demografik dayanıklılığı güçlendirecek, yaşlılık ile ilgili politikalar ve programlara ilişkin II. Yaşlılık Şûrası komisyonlarında alınan kararlar her bir komisyonda ayrı ayrı onaylandıktan sonra moderatörler tarafından Şûra Genel Kuruluna sunulurken oy birliğiyle de onaylanmış, bu kararlar ışığında aşağıda sunulan öne çıkan amaç ve hedefler teşvik edilmekte ve önerilmektedir:

A) Nüfus, Aile ve Yaşlılık

1. Yaşlılara yönelik riskleri belirleyecek veri setleri oluşturulmalıdır.
2. Elde edilen verilerle politika yapım süreçleri entegre edilmelidir.
3. Yaşlıların ve ailelerinin desteklenmesi için yaşlı yakınlarına ilişkin veriler oluşturulmalıdır.
4. Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü kurulmalıdır.

5. Eğitim müfredatına yaşlanma ve kuşaklararası dayanışma hususları eklenmelidir.

B) Uzun Dönem Bakım Hizmetleri, Bakım Güvence Sistemi ve Finansmanı

6. Bakım güvence sistemi kapsamında “Bakım sigortası” da zorunlu, kademeli ve hak temelli olmalıdır.

7. Bakım seviyeleri fonksiyonelliğe göre olmalı bakım uygulama tedbirleri seviyelere göre yapılmalıdır.

8. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Yerel Yönetimler arasında yaşlı bakım hizmetleri konusunda entegrasyon sağlanmalıdır.

C) Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma

9. Yaşlıların ihtiyaçlarına yönelik çalışmalarda yaşlı grupların, sivil toplum kuruluşları ve gönüllülerin katılımı artırılmalı ve karar alma mekanizmalarında yaşlı temsiliyeti artırılmalıdır.

10. Kurumsal iş birlikleri sağlanarak yaşlılar için aktif yaşam merkezleri mahallerde yaygınlaştırılmalıdır.

11. Koruyucu önleyici ve tedavi edici sağlığa erişimde kurumlar arası iş birliği sağlanmalıdır.

Ç) Yaşlı Girişimciliği ve İstihdamı, Gümüş Ekonomi, Dijitalleşme

12. Yaşlı girişimciliğini destekleyici teşvik programları hazırlanmalıdır (KOSGEB, Kalkınma Ajansı, Tarımsal Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, Sivil Toplum Örgütleri, kaymakamlıklar ve valilikler aracılığıyla yaygınlaştırılmalıdır).

13. Teşvik programlarının tasarlanmasında kullanılan kriterler bölgesel farklılıklar ve sosyodemografik özellikler dikkate alınarak düzenlenmelidir.

14. Yaşlı bireylerin yetenekleri doğrultusunda yeni istihdam modelleri (sosyal kooperatifçilik, sosyal girişimcilik, bakım kooperatifleri) geliştirilmelidir.

15. İş yaşamı sonrası sürece geçiş kademeli olarak (esnek çalışma, yarı zamanlı, kısmi çalışma) planlanmalıdır. Zorunlu bir uygulamadan ziyade isteğe bağlı bir uygulama olmalıdır.

16. 65 yaş ve üzeri bireylerin çalışma yaşamına dahil olabilmeleri adına yeni ve esnek istihdam modelleri geliştirilmelidir.

17. Sosyal Kooperatifçilik (kırsal, kentsel) mevzuat çalışmaları tamamlanmalıdır.

18. Kurumlar arası iş birliği içerisinde emekliliğe hazırlık programları kapsamında finansal okuryazarlık ve dijital okuryazarlık eğitimleri düzenlenmelidir.

D) Yaşlı Dostu Kentler ve Mekansal Düzenlemeler

19. Bakanlık tarafından yayınlanan Konutlarda Yaşlılar İçin Erişilebilirlik ve Güvenlik Rehberine uygun iç mekân düzenlemeleri yapılmalıdır.

20. Yaşlılar için ev içi düzenlemelerde tadilat ve tesisatların onarımında yerel yönetimler ve firmalar desteklenmelidir.

21. Belediyelerin yaşlı dostu kentler olması desteklenmelidir.

E) İklim Değişikliği, Afet, Kriz ve Acil Durumlarda Yaşlılar

22. Afet durumlarında yaşlı bireylerin tespit edilmesi amacıyla sosyal risk haritası çıkarılmalıdır.

23. Göçmen yaşlı bireylerin Göç İdaresi koordinasyonunda kayıt sistemleri geliştirilmeli, göçmenlerin uyumu açısından zemin oluşturulmalı ve bu konudaki çalışmalar teşvik edilmelidir.

F) Yaşlanmanın Anakımlaştırılması ve Yaşlı Hakları

24. Yaşlı haklarına ilişkin mevzuat birleştirilmeli ve bu çerçevede yaşlılık alanına özel bir kanun oluşturulmalıdır.

25. İlgili tüm tarafların katılımıyla yaşlı hakları kurulu oluşturulmalıdır.

Notlar:

Notlar:

Notlar:

aile.gov.tr